Hayat Ansiklopedisi
20
İnci cüzü çıkmıştır
İkinci cilt bitti

Cumhuriyet

Dokuzuncu sene: No. 3076

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul, No 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir müdürü: 23236, İdare müdürü: 22365. Matbaa: 20472
İlân sahifelerimiz herkese açıktır.— Cumhuriyet'te neşrettirilecek ilânlar için doğrudan doğruya idarehanemize dahi müracaat olunabilir.

Pazartesi 28 Teşrinisani 932

Şeker bayramı, Kurban bayramı, Kurtuluş bayramı.
Bunlardan sonra:
Sinema bayramı:
Mektepli Kızlar
Perşembe akşamından itibaren
Majik'te

İsmet Paşa Hz. Dün Mühim Bir Nutuk İrat Etti

Millî servet Nasıl kalkınacak?

Memleketin muhtaç olduğu san'at-lardan yapılabilenlerin yavaş yavaş ve zamanla vücude getirilmesi, üzerinde münakaşa bile caiz olmıyan pek tabiî bir keyfiyettir. Bu işte mühim olan nokta maliyet faitıdır. Acemiliğe ilâveten diğer muhtelif sebeplerden dolayı az çok pahalıya maledeceğimiz san'atlar üzerinde şimdiden ısrar etmiyerek onları biraz zamana, yani o san'atlar üzerinde daha muvaffakiyetle çalışacağımız az çok yakın bir atiye terkedebiliriz. Bize pahalıya malolacak san'atların zoraki himayesi bizzat kendi halkımıza ağır gelebilir, ve asıl ileri götürmeğe mecbur olduğumuz diğer işlerimizi güçleştirebilir.

Asıl ileri götürmeğe mecbur olduğumuz diğer işlerimizse bilhassa ve bütün şubelerile ziraat islerimizdir. Ziraatin de bir sürü san'atları vardır ki tercihan onları tesis ve tekmil etmeğe mecburuz. Bunların en basitleri olan hayvanî ve nebatî yağlarla her türlü peynir ima'âtını misal diye arzedebiliriz. Memleketimizde peynir ve yağ yapılmaz değildir. Fakat bu imalâtın Avrupa'daki çok mütekâmil ve çok mütenevvi derecelerine nisbetle bizim bu yolda öğreneceğimiz ve tatbik edeceğimiz pek çok sey bulunduğunu şüphesiz hepimiz itiraf ederiz.

Süt, peynir, yağ denilince evvelâ hatıra süt veren hayvanlar gelir. Filhakika yalnız peynir ve yağ yapmağı bilmek değil, bol süt verecek hayvanları da en iyi cinslerinden yetiştirmek ve üretmek lâzımdır. Biz bu hususta da adeta yeni baştan işe başlamak ihtiyacındayız denilecek bir mevkideyiz. Süt veren hayvanlar inekler, koyunlar ve keçilerdir. Sonra bu hayvanları etleri, yünleri ve dorileri itibarile de nazarı

Gazi Nümune çiftliği müdürü Tokat meb'usu, maruf ve faal ziraatçimiz Tahsin Bey

dikkate almağa mecburuz. Memleketimizin onda 7,5-8 i çiftçidir, diyoruz. Her çiftçinin bir, iki, üç, beş hayvanı olmalıdır, ve bugün her çiftçi az çok, velevki bir iki hayvana maliktir. Demek iş zaten mevcuttur, ve köylümüz bu işle ana atadan melûftur. Şimdi bunun ıslahile en mükemmel ve en zengin şekillere ifrağı icap ediyor.

Türkiye'de şimdiki hayvan serveti yüzlerle milyon liradır. Hayvanlarımız üzerinde yapacağımız takayyütlerle bu miktarı iki katına, üç katına ve giderek ancak milyarlarla ö'çülecek kıymetlere iblâğ etmek mümkündür, ve bu binnisbe bizce yapılabilecek islerin en kolavıdır. İşte bir saha ki eğer üzerine bir program halinde devlet himmeti tallûk ederse az zamanda millî serveti sekiz on misli ve giderek 50-100 misli artırabilir. Hangi isle bu kadar az zamanda bu kadar büyük neticelere varmak imkânı vardır?

Ankara'da Gazi Nümune Çiftliği diğer işler mevanında bilhassa parmağını bu can alacak noktanın üzerine koymuştur. Gazi Nümune çiftliğinin koyunları

YUNUS NADİ

(Mabadi 2 inci sahifede)

Tayyare Cemiyeti heyeti umumiyesi

Celseyi açan Başvekil İsmet Pş. bir nutuk söyledi

Halkımız 7 sene zarfında Tayyare Cemiyetine 40 milyon lira yardım etmiştir

Ankara 27 (A. A.) — Türk Tayyare Cemiyetinin beşinci kongresi bugün saat 14 te Ankara Halkevi salonunda Başvekil İsmet Paşa Hz. tarafından açılmıştır.

Başvekil İsmet Pş. Hz. şu nutku irat buyurmuşlardır:

Dün Tayyare Cemiyeti heyeti umumiye içtimaını açarak bir nutuk söyliyen İsmet Paşa ve celseye riyaset eden Kâzım Paşa

«Muhterem arkadaşlar:

Bu kongrenin açılması millî hayatın belli başlı safhalarından biridir. Evvelce her sene, son zamanda iki senede bir vuku bulan bu toplanma bize hava müdafaası için, ve bir hava filosu yaratmak için memleketimizin sarfettiği gayretlerin bilânçosunu göstermeğe bir fırsat oluyor. Yalnız bu kadar değil, milletlerin hava mes'elelerinde her gün alâka ile takip ettikleri faaliyeti milletlerin hava müdafaasına verdikleri ehemmiyeti kendi milletimiz muvacehesinde göz-den geçirmek için mühim bir vesile oluyor.

Arkadaşlar, biz ehemmiyet vererek takip ettiğimiz gibi her birimiz memleketin her köşesinde tayyareciliğin daha çok ehemmiyet aldığını her gün tayyerelerden daha çok endişe edildiğini ve onlardan daha geniş ümitler beklendiğini söylemeğe mecburuz. Son iki senedenberi tayyare filoları kurmaktaki esas fikirler çok dikkate şayan mahiyet almıştır. Harp olur da düşman üzerine sevketmek lâzım gelirse düşmanın ne şehrini, ne insanını, ne tarlasını, ne fabrikasını hiç birisini ayakta tutmıyacak kadar büyük müsademe kuvvetile tayyare yetiştirmeğe çalışıyorlar. Tayyarelerden büyük bombardıman kudreti, şehirleri zehirlemek ve gazlamak kudreti ve eni boyu, yüzlerce kilometre ile hesap edilen memleket parçasının büyük filolarla kâmilen tahrip edileceğini hesap ediyorlar. Aksayi şarkta son iki sene zarfında mühim tayyare kuvvetlerile büyük tahribata tevessül edilmiştir. Bazı mütalealara göre arazisinin müsait olmamasından dolayı gayrikâfi semere alınmış olsa bile kullanılan silâhların tesiri ve uğranılan zararların büyüklüğü itibarile tayyarecilik Aksayi Şrktaki hâdisata ehemmiyetle nazari dikkati celbetmiştir.

Son iki sene içinde muhtelif memleketlerde yapılan hava manevraları bugünkü fikir cereyanlarını ve insanların atide bekledikleri ihtimalâtı göstermesi itibarile çok dikkate şayandır. Bir kumanda altında büyük tayyare kütlelerinin günlerce fabrikalar, şehirler ve ordular aleyhine tahribat talim ettiklerini görmekteyiz. Üç yüz tayyarenin hücumunu tonlarca bomba taşıvan büyük makinelerle sevk ve idare edilerek şehirlere ve ordulara musallat olduğunu tasavvur etmek için atiyen ms'elelerin bu tarzda cereyan edeceğini kabul et-

(Mabadi 6 ıncı sahifede)

Münhal Meb'usluklar

Cuma günü İstanbulda intihabat yapılacak

B. M. Meclisinde vefat ve istifalar dolayısile vukua gelen münhalât için yeniden intihabat yapılacağını yazmıştık. Merhum Ahmet Rasim Beyden inhilâl eden İstanbul meb'usluğu için cuma günü intihabat yapılacaktır. İntihabat, Darülfünun konferans salonunda yapılacaktır. Muhtelif müntehibisaniler saat 9 dan 15 e kadar reylerini kullanacaklardır.

Meb'usluğa namzet gösterileceği söylenen İbrahim Tali Bey

(Mabadi 3 üncü sahifede)

Fırka U. Kâtibi

Recep B. dün Ankara'ya hareket etti

Avrupa'daki tetkik seyahatinden avdet eden ve bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan C. H. Fırkası Umumî Kâtibi Recep B. dün akşamki trenle Ankara'ya hareket etmiştir. Recep B. Haydarpaşa'da Vali Muhittin, Fırka idare heyeti reisi Cevdet Kerim Beylerle hükûmet erkânı, şehrimizde buulnan meb'uslar ve bir çok dostları tarafından teşyi edilmiştir.

Recep Bey

KENDİ KENDİMİZİ TENKİT:

Buğdayın verimi

Türkiye'nin en fazla istihsal ettiği ziraat mahsulü buğdaydır. Buğdayın fiatı ucuz olduğunu ileri sürerek buna karşı gözü açık ve tedbirli hareket etmek lüzumunu Cumhuriyet son iki sene zarfında kuvvetle müdafaa etti, ve bunda muvaffak ta oldu. Hükûmetçe Meclisten alınan kanunla buğdayın bu sene başlıca merkezlerde asgarî beş buçuk kuruş üzerinden satılmasının temin edilmiş bulunduğu malûmdur.

Bu ehemmiyetli bir yardım olmakla beraber mes'ele gene mahlûl değildir. Sebebi nedir, biliyor musunuz? Bizde buğday veriminin az olması ve binaenaleyh o nisbette maliye fiatının bittabi çoğalacak ve çoğalmış bulunması. Şimdiki usul ile vasatî olarak aldığımız buğdayı ayni emekle bire on iki olarak alsak şimdiki halimize nisbetle ve hatta şimdiki fiatlarla bir misli daha fayda elde etmiş olmıyacak mıyız?

Bu mümkün değil mi? Bu mümkün, hatta fazlası. O halde işte hücum olunacak nokta: Buğday ziraatinde verimi çoğaltmak!

* *

Tipi Dindi

Muharriri: Mahmut Yesari

Kıymetli arkadaşımızın bu romanı yaşanmış bir hayatın samimî bir ifadesidir. Hassas kalemile kalbiniz arasındaki mesafeyi aşmasını bilen romancımızın bu kitabı yalnız kendisinin değil, edebiyatımızın unutulmaz eserleri arasında kalacaktır. Sizde en insanî duyguları uyandıracak ve ruhunuzun en derin tellerini titretecek olan bu romanımızı bir kaç güne kadar, gazetemizde büyük bir alâka ile takibe başlıyacaksınız.

933 güzeli kim olacak?

Kayit muamelesi ve resim neşri devam ediyor!

Güzellerin resimlerine rey veren karilerimize mükâfat ve hediye vereceğiz

Güzellik müsabakamıza iştirak eden hanımlardan bugün de Ferda Hanımın iki resmini dercediyoruz.

Resim çıkarmak için idarehanemizden vesika alan hanımların fotoğrafilerini çektirmek üzere fotoğrahanelere müracaat etmelerini rica ederiz.

Kariler resimleri kesip saklayınız!

Muhterem kariler, güzellerin resimlerini kesip saklamanızı rica ederiz. Bu resimlerden en çok beğendiğinize rey vermek suretile siz de müsabakaya iştirak edeceksiniz. Büyük mükâfatlar ve hediyeler vardır. Tafsilât yarınki nüshamızdadır.

Kayıt devam ediyor

Kayıt muamelesi devam etmektedir. Müsabakaya girmek istiyelerin cumadan maada hergün idare müdürümüze müracaatle isimlerini yazdırmalarını ve bizim hesabımıza resim çektirmek için vesika almalarını rica ederiz.

İstanbul haricinden resim kabul edilir

İstanbul haricinden müsabakamıza iştirak eden hanımların gönderecekleri resimler de kabul edilir. Resimlerin siyah kâğıda basılmış biri boy ve diğeri baş olması lâzımdır. Bu resimler, bir hakem encümeni tarafından tetkik edilerek evsafı matlubeyi haiz olanlar, masarifi taramızdan tesviye edilerek İstanbul'a celbolunacak ve müsabakaya iştirak ettirileceklerdir. İstanbul haricinden resim gönderenlerin boylarını ve sıkletlerini de yazmalarını rica ederiz.

Foto S. Süreyya

2 — Ferda Hanım

Ferda Hanımın boy resmi

İzmir hakem heyeti kimlerden mürekkep?

İzmir ve civarındaki altı vilâyette açılan müsabakının hakem heyeti alfabe sırasile atideki zevattan mürekkeptir. İsimleri yazılan zatların refikaları da hakem heyetine dahildir.

Akif Halil Bey Fort müessesesi müdürü, Aşkı Naili Bey Ziraat Bankası müdürü, Ali Şevket Bey Yeni Asır gazetesi sahiplerinden, Adato Bey avukat, Alyoti Bey tüccar, Abdi Muhtar Bey doktor, Behçet Salih Bey Belediye reisi, M. Engliz Bey

(Mabadi 3 üncü sahifede)

"Cumhuriyet futbol liki,,

Genç futbolcuların yetişmesine yardım için lik maçları tertip ediyoruz

Genç futbolcuları yetiştirmek ve bunların arasında bulunan çok müsait kabiliyetlere bir inkişaf zemini hazırlamak maksadile genç takımlar arasında bir «futbol liki» tertip edilmiştir. Bu müsabakalara Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, İstanbulspor, Vefa Kasımpaşa, Süleymaniye kulüplerinn genç futbolcuları gireceklerdir. Bu müsabakalar «Cumhuriyet futbol liki» unvanını taşıyacak, tıpkı büyük takımların lik maçları şeklinde ve ikişer defa karşılaşmak esası üzerine yapılacaktır.

«Cumhuriyet futbol liki», İstanbul Futbol Heyetinin idare ve nezareti altında yapılacaktır. Gazetemiz, lik şampiyonu olan takıma gayet güzel bir kupa hediye edeceği gibi ikinci ve üçüncü çıkanlara da kıymetli bir hatıra verilecektir. Ayni zamanda, çok muntazam bir şekilde sahaya çıkan, tam bir seyirci gibi hareket eden ve seri ve teknik oynıyan takımlara da ayrıca birer mevki verilecektir.

Gazetemiz, istikbalin millî takımını meydana çıkaracak olan bu müsabakalara fevkalâde bir ehemmiyet vermektedir. Müsabakalar, Hususî bir heyet tarafından murakabe ve memleketin en güzide hakemleri tarafından idare edilecektir.

Müsabakalar, Fenerbahçe stadyomunda yapılacaktır. «Cumhuriyet futbol liki» için hususî bir talimatname ihzar edilmektedir. Genç futbolcuların çalışıp inkişaf etmelerini temin edecek o-

(Mabadi 3 üncü sahifede)

Askerî Müze kütüphanesi açıldı

Dün açılan kütüphaneden bir köşe

Hangi devre ait Olduğu anlaşılamıyan Bir topla tüfek

Çok zengin ve tarihî eserlerle dolu bulunan askerî müze kütüpanesi dünden itibaren umuma açılmıştır.

Müze Müdiriyeti bütün kitapları tasnif etmiş ve muntazam bir şekilde herkesin istifade edebileceği bir hale getirmiştir.

Kütüpane dün öğleden sonra bir çok Türk ve ecnebilerin huzurile ve merasimle açılmıştır. Kütüpane bademe her pazar ve çarşamba günü açık bulundurulacaktır.

Bundan başka bir müddettenberi yapılmakta olan silâh tasnifi esnasında meydana çıkan ve hangi devre ait olduğu anlaşılamıyan iki topla bir tüfengin resimleri çıkarılıp Avrupa müzelerine gönderilecektir.

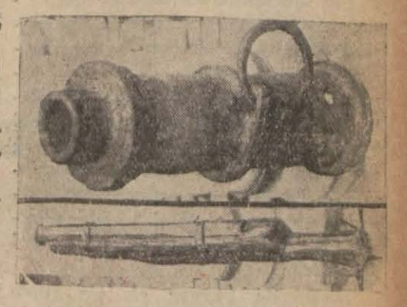

Aidiyet zamanları anlaşılamıyan top ve tüfek

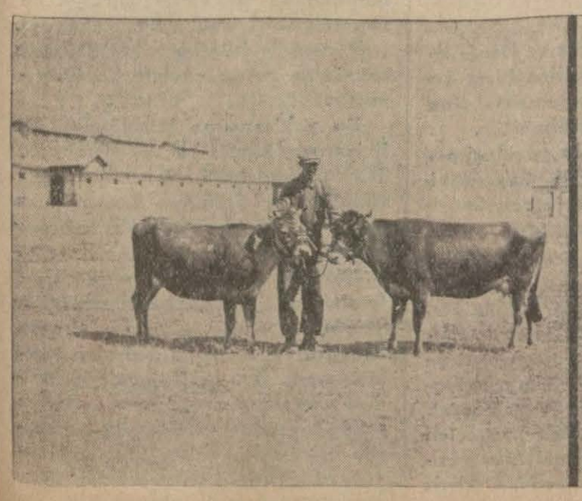

Gazi Nümune çiftliği ineklerinden: Sütünde en çok yağ bulunan Jersey

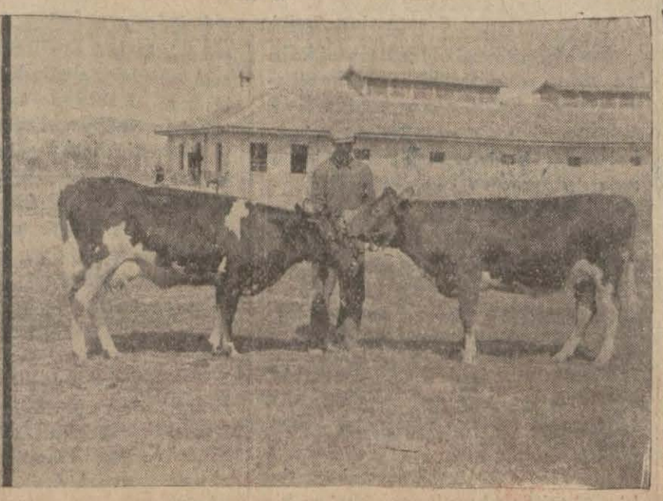

Gazi Nümune çiftliğinin güzel hayvanlarından: Görsey ineği ve buğası

OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA MAKTUL VEZİRLER

Yazan: **

— 64 —

Abdülhamidin halecana duçar olmakta hakkı vardı. Harpler ve ihtilâller memleketi harap etmişti

Fakat, sadrazamı dveirmek için bu mektuplara hacet bile yoktu. Bu işe ehliyetsizliğinden başka hiç bir kusuru olmıyan Emin Paşa, çadırında ipek şilteler üzerine uzanmış, nazik ve mariz vücudü ateşler içinde yanıyor, şuuru yavaş yavaş zail olarak bir deli gibi sayıklıyordu.

Üçüncü Mustafa, ordudan gelen mektupları okur okumaz, derhal emir verdi:

— Tiz, o hain kâfirin kafasını kesin... İtlere atın... (Mührü şerif) imi de Emin Paşadan alın, moldovancı Ali Paşaya verin...

İstanbul'da, (Babıâli tercümanı ve sabık Buğdan Prensi Kalimaki) nin kafası kesilirken kapıcıbaşı da at çatlatarak (orduyu hümayun) a gidiyordu.

*

Emin Paşadan (mührü hümayun) iştirdat olunarak, Moldovancı Ali Paşaya verildi. Sabık sadrazam, bir öküz arabasına bindirildi. Edirne'ye getirildi. Orada kafası kesildi. İstanbul'a getirilerek (Üçüncü Mustafa) ya takdim edildi.

Acaba, bu başı, olduğu yerde kesmek ve zavallı hastayı, on beş gün yollarda süründürmemek mümkün değil mi idi?..

Halil Hamit Paşa

(Pulat Paşa) nın kölesi (Gürcü Hacı Mustafa) isminde bir adamın oğlu olan Halil Hamit Paşa, (Isparta) da doğmuştu. Divan kaleminde kâtiplikle devlet işine giren bu adam, yavaş yavaş ilerliyerek (sadaret) mevkiini ihzar ettiği zaman, artık ihtirasın da son haddini bulmuştu... (Mey ve Mahbup) müptelâsı olan bu veziriazam, ahlâk mefhumuna da pek o kadar ehemmiyet vermediğinden, bazen uşaklarının yüzünü kızartacak kadar pervasız hareket ederek müstehcen sahnelerin kahramanı olurdu... Hamit Paşanın ikinci meclûbiyeti de paraya idi. Eline para geçirebilmek için daima gözlerini kırartıyor, sadece rüşvetle iktifa etmiyerek, elini yneiçerilerin tahsisatına kadar uzatıyordu. Kendisini sadaretten azleden (Birinci Abdülhamit), yazdığı hattı hümayunda; (veziriazam Halil Hamit Paşa, ocaklı kullarımın hayatta olanlarının esame hususu ve bazı nahemvar harekât ve sekenatı tab'ı şahaneme halecan verdiğinden azli iktiza etmekle) diye kendisinden şikâyet ediyordu.

Abdülhamid'in halecana düçar olmakta hakkı vardı. Harpler ve ihtilâller memleketi harap etmişti. Rus orduları, kudurmuş bir deniz dalgası gibi durup durup hudutlara çarpıyor, her defasında, büyük rahneler açıyordu. Böyle bir zamanda yeniçerilerin (esamesini silmek) onların tahsisatlarını alarak hususî menfaat peşinde gezmek, İstanbul'da bir ihtilâle yol açmak demekti.

Bir akşam sular karardıktan sonra yeniçeri ağası, (Defterdar Ahmet Nazif Efendi) nin konağına gelerek:

— Ocaklulara verilen dört yüz kesenin, veziriazam tarafından ilga veya tenzil edileceği duyulmuş. Eğer yarın bu para tevzi edilmezse, kızılca kıyamet kopacak. Ne ted bir edelim.

Demişti... Defterdar bu havadisi derhal saraya bildirdi. Padişah, halecan içinde kalarak geceyarısı, Halil Hamit Paşadan (mührü şerif) i istetti. (Kaptanı derya, Gazi Hasan Paşa) ya gönderdi. Ve sabah olmadan evvel sarraflar evlerinden kaldırılarak dükkânlarına getirtildi. Dört yüz kese karzen tedarik edildi. Hemen o gün yeniçerilere tevzi olunarak bir fesat ve ihtilâlin önüne geçildi.

Fakat... Bu hâdise, Halil Hamit Paşanın azli için zahirî bir sebepti... Esasen (Birinci Abdülhamit) ne zamandanberi onu devirmek için fırsat bekliyordu... Çünkü onu (Şehzade Selim) e taraftar biliyordu. Bir gün Paşakapısı'ndaki mecliste, maliye mes'elesi müzakere olunuyordu. Bazı masrafların ihtisar edilmesi mevzuu bahsolurken, saray masrafı da mevzuu bohsolmuştu. Mecliste bulunanlardan biri:

— Şevketmeap efendimiz bir müddet Bursa'da ve yahut Edirne'de ihtiyarı ikamet buyursalar, acaba nasıl olur. Oralar, İstanbul'a nazaran daha ucuzdur.

Dediği zaman Halil Hamit Paşa:

— Evet.. Ama.. Efendimiz, zaten ihtiyardır.

Diye cevap vermiş, veziriazamın bu sözleri de derhal Abdülhamid'e yetiştirilmişti. Abdülhamit bunu işidir işitmez çok müteessir olmuş:

— Yaaa.. Demek ki bizim ölümümüzü bekliyor. Zaten biliyorum. Kendisi Selim taraftarıdır.» Cevabile hislerini söylemişti... Abdülhamit, o gündenberi kalbine hicran olan bu sözlerin intikamını almağı düşünüyor, ve onu bütün milletin nazarından düşürecek bir fırsat bekliyrodu.

Abdülhamit bu fırsatı ele geçirir geçirmez, veziriazamın yakasını kolay kolay bırakmadı. Evvelâ, azletti ve sonra da bütün emvalini musadere ettirdi. Kendisini de (Bozcaada) ya gönderdi. Padişah ihtimal ki bu kadarla iktifa edecekti. Lâkin Hamit Paşadan vaktile fenalık görenler, onun için bu cezaları kâfi görmediler. Padişaha müracaat ederek:

— Bu adam lâyıkile tedip olunmadığı halde (artık mücazat kalktı) deyo herkesten havf ve haşyet zail olur.

Diye adeta katlini istediler... Kim bilir, belki Abdülhamit te kalbindeki kin ve gayzı, onun kanalrile söndürmek istiyordu. Derhal evvelâ bir (haseki) ve sonra da yeni sadrazamın dairesinde (cesareti müfrite ile meşhur olan Kara kethüdazade Kara Ali Ağa) Bozcaada'ya gönderildi. (1200 senesi cemaziyelâhirinin 12 inci günü) Halil Hamit Paşa boğdurularak kafası kesildi. Bu kesik baş İstanbul'a getirilerek (Babıhümayun) önündeki (senki ibret) e vazedildi.

(Mabadi var)

Millî servet nasıl kalkınacak?

[Başmakaleden mabatt]

kıvırcığın Anadolu ile iklimleştirilmiş bir şeklidir. Anadolu'da koyundan ancak bu şekil ile azamî faideler elde edilebileceğine kanaat hasıl olmuştur. Bol ve iyi süt vermek itibarile, elyafı ince ve uzun yün vermek itibarile, ve daha kıymetli, daha çok et vermek itibarile.

İnek bahsine gelince Türkiye'mizde behemehal ıslah edilerek çoğaltılacak belli başlı bir mevzu da budur. Avrupa'da bir kaç inek bir ailenin maişetini temin edecek neticeler veriyor da bu hal Türkiye'de neden böyle olmıyacakmış? İptidadanberi Gazi Nümune Çiftliği muhtelif kırmalar üzerinde çalıştığı gibi son senelerde Amerika'dan hediye olarak alınmış iki mühim cins üzerinde durmuş bulunuyor. Bunlar Yersey ve Görsey inekleridir. Birincisi yapıca daha ufarak olup verdiği süt miktarı günde 10-11 kilodan ibaret, yani binnisbe az olmakla beraber sütteki yağ miktarı itibarile en yüksektir. İkinsi de daha büyücek yapılı çok mükemmel bir hayvandır. Bunlar bütün dünyada şecereleri mazbut en mükemmel iki cinstir.

Türkiye'de hayvan cinsinin ıslahı mevzuu bahsolduğu zaman üzerlerinde mesgul olacağımız hayvanların bunlardan ibaret olmıyacağını izaha hacet yoktur. Sözlerimiz ıslah vadisinde bir iki misal vermeğe inhisar ediyor. Nümune çiftliklerinde ıslahın cins ve şekllerinde kat'î karar sahibi olduktan sonra bunları bütün memlekete tamim etmeğe sıra gelecektir. Halkın hayvanla zaten mevcut olan alâkasını tenmiye ederek ıslahın hangi bakım usullerile temin olunabileceği hususunda herkesi tenvire ve ikdara ihtiyaç vardır.

Bakım usulü... Bu Türkiye'de pek bilinmiyen ve bilinse bile hemen hiç yapılmıyan bir şeydir. İyi hayvan yetiştirmek, her şeyden evvel gıda mes'elesidir. Başı boş salıverilen hayvan ancak tereddi eder, ve tereddi ede ede şimdi Anadolu'unun ekser taraflarında görüldüğü gibi inek ve hatta kısrak karikatürleri haline iner.

Her hangi hayvana iyi bakmak, Türk köylüsünün hiç te yapamıyacağı bir şey değildir. Bunun için tabii ve sun'i çayırlara, ezcümle yonca tarlalarına ihtiyaç vardır. Diğer gıda maddelerini ise köylü adeta oyuncak gibi istihsal edebilir. Köylü için bu zahmetine değer bir iştir, çünkü mukabili köylüye hemen hiç bir metaın temin etmediği ve edemiyeceği kadar büyük bir servettir.

Türkiye'nin hâlen hakikî millî serveti ziraattedir ve hayvancılıktadır. Hiç bir fabrika, ne kadar mükemmel olursa olsun, bize bu iki şubenin vereceği dünyalar dolusu serveti kabil değil veremez.

Fabrika yapılmasın demiyoruz, fakat ziraat ve hayvancılık hemen ıslahile bize yeniden milyonlar ve milyarlar verecek zaten alıştığımız ve şimdiki halde maatteessüf hep yarım yamalak yapmakta bulunduğumuz kendi işlerimizdir.

YUNUS NADİ

Şehir ve memleket haberleri

Türkçe ezana Hazırlık...

Meyzinlere verilen derslerin ilk neticeleri

Ramazan iptidasından itibaren bütün camilerde ezan ve kamet türkçe olarak okunacağından şehrimizin maruf hafızları bu hususta meyzinlere ders vermeğe memur edilmişlerdi. Dersler dünden itibaren başlamıştır. Mıntaka itibarile meyzinler Süleymaniye, Şehzadebaşı, Pertevniyal, Eyüp, Dolmabahçe, Üsküdar cedit Valide, Beylerbeyi ve Kızıltoprak camilerinde toplanmakta ve kendilerine sabahları saat dokuzdan on ikiye kadar ders verilmektedir.

Dün ilk günü olmasına rağmne bu işin pek kolaylıkla elde edileceği kanaati hâsıl olmuştur. Dün sabah ders alan meyzinlerden bazıları öğleden sonra Evkaf idaresine gelerek burada türkçe ezan okumuş ve büyük bir muvaffakiyet göstermişlerdir. Her halde Ramazana kadar bütün mıntakalarda hazırlıklar bitmiş olacaktır.

Şehir İşleri

Hesabı kat'î raporu

Belediyenin 931 senesi bütçesi varidat kısmı hakkındaki hesabı kat'î raporu Şehir Meclisine verilmişti. Daimî encümen masraf kısmı üzerindeki tetkikatını da ikmal ederek bu hususdaki raporu da heyeti umumiyeye vermiştir.

Hal tetkikatı bitiyor

Muvakkat bir sebze hali inşası hakkında tetkikat yapmak üzere teşekkül eden muhtelit komisyon dün de Vali ve Belediye Reisi Muhittin Beyin iştirakile toplanarak tetkikatına devam etmiştir. Şehir Meclisinin bugünkü içtimamda bu mes'ele hakkında bir karar verilmesi muhtemeldir.

Konservatuvar mütehassısı raporunu verdi

Belediye tarafından konservatuvar için celbedilen mütehassıs M. Marks tetkikatını bitirmiş ve hazırladığı raporu Belediye riyasetine vermiştir. Muma ileyh raporunda evvelemirde bir konservatuvar binası inşası lüzumuna temas etmekte ve tedrisat şekilleri hakkındaki mütalealarını göstermektedir.

Vilâyette

Bina vergilerine itirazlar

Yeni tahriri müsakkafat yapılırken tahrir heyetlerince bir çok bina kiraları fazla gösterilerek fazla vergi tarhedilmiştir. Bu binaların sahipleri tarafından alâkadar makamlara itirazlar tevali etmektedir. Maliye müfettişliği bu hususta tahkikat yapacaktır.

932 tahsilâtı iyi gidiyor

Vilâyet ve mülhakatında 932 senesi varidatı muntazaman tahsil edilmektedir. Bu ayın varidatı geçen seneki teşrinisani varidatından daha fazladır.

Maarifte ve mekteplerde

İlk mektep şubeleri açılacak

Dün Maarif müdürü Haydar Beyin riyasetinde Evkaf müdürü Niyazi Beyle Belediye muhasebesinden bir zat içtima etmiştir. Bu içtimada metruk türbeler ve bitişiklerindeki binaların maarife devri ile buralarda ilk mektep şubeleri açılması kararlaşmıştır.

Bu suretle bir çok bina ve mektep elde edilmiş olacaktır. Maarif idaresi bunlardan bir kısmını ileride yıkarak yerlerine yeni bina yaptıracaktır.

Bu binaların maarife terki ile ilk mektep ihtiyacı tatmin edilmiş olmaktadır.

Talebe Yurduna alınan talebeler

Maarif Cemiyetinin Kadırga'daki talebe yurduna bu sene yeniden 70 fakir talebe alınmıştır. Bunlar arasında yüksek tahsilini yapmakta olan gençler ekseriyeti teşkil etmektedir. Bunların da yüzde 30 zu Tıp talebe yurduna gire miyen P. C. N. talebeleridir.

Mübadele ve İskân

Müzayedeye çıkarılacak Yunan emlâki

Dün Ziraat Bankasında Defterdar Mustafa Beyin riyasetinde gayrimübadiller işine bakan komisyon toplanmış, emlâk satışının ne kadar müddet zarfında icra ve ne suretle ilân edileceği konuşulmuştur. Bir kısım emlâk müzayedeye çıkarılmış, Ziraat Bankasının kapısında da ilânı asılmıştır. Müzayede Ziraat Bankasında yapılmaktadır. Bundan başka satılacak emlâkin tapu kayıtlarının sür'atle çıkarılması için tesekkül eden heyet te tapuda tetkikata başlamıştır.

Doğru değil mi?

İnkılâbın azameti kadar azim bir ihmal

Harf inkılâbının akabinde matbuat mürettiphanelerinden tutun da dükkân tabelâlarına kadar eskiye ait hatırınıza ne geliyorsa hepsi memleketten silindi, süprüldü. Bütün millet bu hususta seferber oldu; en ücra bir Anadolu köylüsü bile cebinde eski harflerle yazılı nesi varsa her şeyini yırttı, attı. Fakat şu resme bakın:

Yalnız İstanbul Belediyesi ev numaralarında eski harflere karşı lüzumsuz bir muhafazakârlık gösteriyor: İnkılâbın üzerinden seneler geçmesine rağmen hâlâ kapılardan eski numaraları söktürüp kaldırtmadı. Bir kapının duvarında yeni harflerle numara var, tahtasında da eskilerle. Bu bu lâkaydî eseridir.

İnkılâbın azameti kadar, azim olan bu ihmalin bugünden tezi yok derhal önüne geçilmesi lâzımdır. Zira eski harfe ait en ufak bir nokta dahi olsa, şapkaların arasında tek bir fes gibi göze batıyor ve sinire dokunuyor.

Sinek küçüktür ama mide bulandırır, diyoruz.

Doğru değil mi?

Fırkada

Beyazıt kaza kongresi

Halk Fırkası Beyazıt kazası kongresi bugün aksam saat 20 de Şehzadebaşı'nda Letafet apartımanında kâin kaza merkezinde aktedilecektir.

Ecnebi mehafilde

Melle. L'ender'in konferansı

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan Fenlândiya'nın tanınmış muganniyelerinden Matmazel L'ender evvelki aksam ilk konserini Beyoğlu'ndaki (Kaza Ditalya) da vermiştir. Konserde musiki ile alâkadar bir çok kimseler ve kibar bir halk hazır bulunmuştur. Matmazel L'ender çok muvaffak olmuş en meşhur musiki üstatlarının ağır eserlerini muvaffakiyetle teganni ederek alkışlanmıştır.

Yugoslav sefiri gidiyor

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan yeni Yugoslavya sefiri M. Yenkoviç bu akşamki trenle Ankara'ya gidecektir. Sefir, kışı Ankara'da hazırlanan yeni sefarethanede geçirecektir.

Hayvan borsası resmi

Hayvan borsası şimdiye kadar borsa resmini hayvanların kıymeti üzerinden almakta idi. Bunun bazı karışıklıklara meydan verdiği nazarı itibara alınarak bademe borsa resminin sıklet üzerinden alınması takarrür etmiş ve bunu Ticaret Müdürlüğile Vekâlet te tasvip etmiştir.

Sovyet sinema Mümessili...

Dün Sefirle beraber Ankara'ya gitti

Evvelki gün memleketimize gelen Sovyet sinema âleminin maruf simalarından Zahari Yoldaş dün sabah refakatinde Halkevi mümessilleri olduğu halde şehir dahilinde bir gezinti yapmış ve Nişantaşı'ndaki İpekfilm stüdyosunu ziyaret etmiştir. Zahari Yoldaş stüdyodaki Türk san'atkârları tarafından karşılanarak müessesenin her tarafı gezdirilmiş, kendisine Türk sinemacılığı hakkında izahat verilmiştir.

Sovyet sinema mümessili Rus sefiri Suriç Yoldaş ile birlikte dün akşamki trenle Ankara'ya gitmiş, Haydarpaşa garında Halkevi müdürü Hâmit Beyle Rus sefareti mensubini tarafından teşyi edilmiştir.

Zahari Yoldaş bir muharririmize memleketimizde yapacağı tetkikatı ikmal etmeden mevzuu bahis teşebbüsün mahiyeti etrafında izahat vermek istemediğini, fakat iki komşu ve dost milletin kültür sahasında vaki olacak bu müşterek teması üzerinde bir vazife aldığından çok memnun olduğunu söylemiştir.

Mumaileyh Ankara'da Maarif Vekili Beyle ve hars müesseseleri mütehassıslarile temaslarda bulunduktan sonra İstanbul'a gelerek filmin senaryosu işile meşgul olacağını, bu arada Türk san'atkârlarile mesai iştirakinde bulunacağını ilâve etmiş ve kendisine hükûmetimiz tarafından gösterilen mihmannüvazlığa teşekkür etmiştir.

Müteferrik

Diş tababet şubesinin senelik kangresi

Darülfünun diş tababeti şubesi talebe cemiyetinin senelik kongresi dün Halkevinde toplanmıştır. Cemiyetin hami reisi Ziya Cemal Bey riyasete intihap edildikten sonra idare heyetinin faaliyeti hakkındaki izahat dinlenmiş ve nizamnamenin bazı maddeleri tadil edilmiştir. Yapılan intihap neticesinde de Ferdane, Müfide, Necmiye Hanımlar terbiye ve tesanüt grupu, Kemal, Nusrat Beylerle İkbal Hanım hariciye grupu, Beşir, Hulûsi Beylerle Münevver H. içtimaî grup, Fethiye Hanım, Vedat ve Nurettin Beyler matbaa grupu, Muammer, Celâl, Nuri, Beyler dahiliye grupu, Hadi, Muzaffer, Halûk Beyler de spor grupu azalıkları için seçilmişlerdir.

Her grup azaları kendi aralarında reislerini intihap edeceklerdir. Bu reisler de cemiyetin idare heyetini vücude getirileceklerdir.

Millî Türk talebe birliği murahhasları bilâhare idare heyeti tarafından seçilecektir.

Tevellüt

Tıbbı Adlî Umum müdür muâvini Doktor Fahri Can Beyin bir kızı dünyaya gelmiş ve Gencay ismi verilmiştir. Yavruya uzun ömürler diler ve ebeveyni tebrik ederiz.

Merhum Cemal B. dün defnedildi

Cenaze alayı Beşiktaş caddesinden geçerken

Evvelki gün anî olarak sektei kalpten vefat eden Belediye Muhasebecisi Cemal Beyin cenazesi dün Beşiktaş'ta Valideçeşmesi'ndeki evinden kaldırılarak Sinanpaşa camiinde namazı kılınmış ve Yahyaefendi dergâhındaki makberei mahsusasına defnedilmiştir. Cenazede Vali ve Belediye Reisi Muhittin; muavinleri Hâmit ve Nuri Beylerle Daimî Encümen ve Şehir Meclisi azaları, kaza kaymakamları, Vilâyet ve Belediye erkânı ve merhumun akraba ve dostlarından pek çok kişiler hazır bulunmuş; cenaze alayı çok hazin olmuştur.

Merasime Beşiktaş mıntakasındaki muhtelif mektepler talebesi ve bir polis müfrezesi de iştirak etmiştir. Belediye riyaseti, Kadıköy Belediye şubesi, Daimî Encümen ve Deniz lisesi namlarına gönderilen birer çelenk te el sütünde taşınmakta olan tabutun önünde götürülmüştür.

Kederli ailesile oğlu gazeteci arkadaşlarımızdan Halûk Beye tazi yetlerimizi beyan ederiz.

Hazin bir teşekkür

Sevgili babamız ve zevcim Belediye Hesap İşleri Müdürü Cemal Beyin cenaze merasiminde bulunmak lûtfunu gösteren Vali Muhittin Beyefendi ile Belediye Mektupçusu, reis muavinleri ve Şehir Meclisi azalarına, bütün mesai arkadaşlarına ve Mülkiye, Amelî hayat, Yatı, Beyoğlu Yirmi ikinci mektepleri talebe ve muallimlerine en derin minnet ve şükran hislerile teşekkür ederiz efendim.

Refikası: Muazzez, Çocukları: Halûk, Faruk, Güzin

Siyasî icmal

Balkan'larda ve Merkezî Avrupa'da devletlerin rekabeti

Balkan'larda ve Merkezî Avrupa'da nüfuz mıntakaları tesis etmek üzere İtalya ile Almanya'nın uyuşmuş olduklarına dair Londra ve Paris'te rivayetler dolaşıyor. Bu şayialar bilhassa Fransa mehafilinde derin endişeler uyandırmıştır. Gûya İtalya Balkan'larda kendi hegemonyası altında Romanya, Yugoslavya, Yunanistan, Bulgaristan ve Arnavutluğ'un iştirakile hükûmeti müttehide heyeti vücude getirecektir. Almanya dahi Merkezî Avrupa'nın bir kısmında sıkı iktisadî münasebetler tesis ederek kendisine bir nüfuz mıntakası hazırlıyacakmış. Yani Avrupa'nın cenubu şarkisi İtalya'nın ve şimali şarkisi ise Almanya'nın iktısadî ve siyasî nüfuz mıntakaları olacakmış. Merkezî Avrupa'daki Fransız'ların malî ve siyasî ve askeri tefevvukunu ve nüfuzunu kırmak için Almanya ile İtalya arasında gizli bir itilâf hâsıl olmuştur.

İki büyük devletin gizlice kendi aralarında uyuştuklarını isbat için bir çok delil ve hâdiseler gösteriliyor. Bavyera Başvekili M. Held Avusturya'nın Salzburg şehrine gelerek Avusturya Başvekili M. Dollfuss ve Harbiye Nazırı M. Vaughoin'le görüşmüştür. Avusturya Başvekil muavini M. Winckler dahi Peşte'ye gitmişi ve Roma'dan yeni avdet eden Macar Başvekili jeneral Gömbös'le günlerce görüşmüştür. Muavininin arkasından bizzat Avusturya Başvekili ile Ticaret Nazırı Macar payitahtına gelmişlerdir. Bu görüşmelerin neticesi olarak Avusturya ile Macaristan arasında sıkı ve şümullü ve gayet mühim bir ticaret mukavelesi aktedilmiştir.

Macar Başvekilinin Roma'yı ziyaretinde Macaristan'dan ayrılan ve ekser nüfusu Macar olan eyaletlerin Macaristan'a iadesi hakkında dahi görüşülmüş ve Merkezî Avrupa'da temeli Macaristan olmak üzere bir zümrei ittihadiyenin vücude getirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kararın ilk neticesi olarak Avusturya ile Macaristan arasında iktısadî mukavele aktolunmuştur. Bu zümeri ittihadiyeye esasen bir Tuna memleketi olan Bavyera dahi iştirak edecekmiş. Fransa hükûmetinin naşiri efkârı olan gazeteler Almanya ile İtalya'nın, Merkezî Avrupa'da ve Balkan'larda hudutları değiştirecek olan heyeti ittihadiyeler ve nüfuz mıntakaları tesis etmek teşebbüsleri her halde yeni bir harbi intaç ederek Avrupa'yı yeni bir felâkete sürükliyeceğini ihtar ediyorlar.

Alman matbuatı ise Münih, Viyana, Peşte ve Roma arasındaki görüşmelerde bir fevkalâdelik olmadığını ve bu dört merkezin şimdiki buhran ve tezebzübe karşı kendi başlarının çaresine baktıklarını yazıyorlar ve Fransız'ların Merkezî Avrupa'daki ve Balkan'lardaki müttefiklerini kuşkulandırmak ve korkutmak için telâş gösterdiklerini iddia ediyorlar. Son günlerde Fransa ile müttefikleri arasında bazı soğukluk alâmetleri peyda olduğundan Fransız'lar manevre çevirmek istemişlerdir. Her iki tarafın iddialarında mübalâğa vardır. Hakikatî halde Merkezî Avrupa'da ve Balkan'larda yakın bir istikbal için olmasa bile iktısadî ve siyasî yeni tertibat için hazırlık yapılıyor.

MUHARREM FEYZİ

Son itilâflar

Paris'te çıkan La République gazetesi ne yazıyor?

Fransa'da şimdi iktidar mevkiinde bulunan radikal sosyalist fırkasının naşiri efkârı La Republique gazetesi Türk - Fransız itilâfına dair şu malûmat ve mütaleatı neşretmiştir:

«Türkiye ile Fransa arasında itilâfnameler aktedildi. Bu itilâflar hususî mahiyettedir. Fakat faydalı ve mühimdir. Çünkü tâli derecede bulunan bu mes'eleler Türkiye ile Fransa'yı birbirinden ayırmakta idi.

Fransa ile itilâfların imzalanması Ankara'da memnuniyetle karşılanmıştır.

Bu yaklaşmanın husulünde M. Briyan da büyük bir rol oynamıştı. Türk Cumhuriyeti mümessilleri, istiklâl mücadelesinde Fransız'ların göstermiş oldukları yardımı unutmuyorlar.

Her iki millet harsının, adlî sisteminin ve siyasî mefkûrelerinin yekdiğerinin ayni olması Fransa ile Türkiye'yi çoktan birbirine yaklaştırmıştı. Son itilâfnamelerin imzası «an'anevî dostluğun» avdetine nihayet zemin hazırlamağa bir vesile ittihaz olunabilir. Filvaki mazide olduğu gibi an'anevî dostluğun temeli menfaat ise de manevî esbap ve avamilden dolayı bir kat daha kuvvet bulabilir.»

SON TELGRAFLAR

Ya Von Papen, ya Von Şlâyher!

Başvekâlete bu iki zattan birisi geliyor.

Hügenberg 4 nezaret birden alacak

Berlin 27 (A.A.) — Her şey hazırlanmakta olan yeni kombinezonun tabirin tam manasile «otoriter bir hükûmte» unvanına lâyik olduğunu göstermektedir.

«Akşam saat 8 gazetesi» ne göre M. Von Papen, Reisicumhur Hindenburg'un tam itimadını asla kaybetmemiş olup istifasının sebebi Reichstag'ın kabiliyetsizliğini göstermek, isbat etmektir.

Buna mukabil, Hitler, rakibinin meşruiyet haricine çıkmakta olduğunu isbat eylemek istemiştir.

Bu gazete, netice olarak, şöyle diyor:

«Bu hal, bir nizam hazırlanmakta olduğuna delâlet eder..»

İktisat diktatörlüğü

Berlin 27 (A.A.) — Havas Ajansı muhabirinden:

Reisicumhur Hindenburg'un salı veya çarşamba günü kabine teşkili vazifesini tevdi edeceği zatın şahsiyeti ne olursa olsun, bu zat, kabinede mühim tadilât yapacaktır.

Bu mes'ele hakkında bazı siyasî fırkalar, bilhassa merkez fırkası, ile nasyonal Alman'lar fırkası nezdinde gizli ve nimrsemî görüşmeler yapılmış olduğu zannedilmektedir.

Koelnische Zeitung'a göre Hugenberg, gayet sarih bir takım arzular izhar etmiştir.

Filvaki mumaileyhin şahsen yeni kabineye iştirak talebinde bulunmuş ve bizzat kendisinin 4 iktisadî nezareti nefsinde cemetmek istemiş olduğu söylenmektedir ki, şunlardır:

İktisat, Mesai, İaşe, Maliye.

Bu nezaret, «Buhran nezareti» namını alacaktır. Mumaileyhin arzusu tahakkuk ettiği takdirde kendisi Almanya'nın hakikî bir «İktisat diktatörü» olacaktır.

Başvekilliğe gelince, Hindenburg'un intihabını iki zata hasretmekte olduğu söylenmektedir: Von Papen, Von Schleicher...

Matbuatın bir kısmı, Von Papen'in tayininin efkârı umumiye ve fırkalar üzerinde husule getireceği aksülâmeller dolayısile Von Schleicher'in intihap edilmesi hususunda ısrar etmektedirler.

Hitler ateş saçıyor

Weimar 27 (A.A.) — Umumî bir içtimada Hitler, demiştir ki:

«Bir kaç ay sonra Nazi'leri tekrar çağıracaklardır. Fakat beni davet edecek olurlarsa, bu daveti hâlisane yapmaları icap eder. Yeniden Von Papen kabinesinin usullerine rücu etmek imkânı yoktur.»

Tahdidi teslihat Manevraları...

Fransa'dan habersiz hazırlanan bir proje...

Cenevre 27 (A.A.) — Cenevre mehafili, tahdidi teslihat mes'elesi hakkında daha ziyade nikbinlik göstermeğe başlamıştır.

M. von Neurath, hareketinden evvel inkitaa uğramış bulunan mükâlemelere bu hafta zarfında tekrar başlamak husundaki samimî arzusunu izhar etmiştir.

M. Norman Dawis, Cenevre'den ayrılırken etrafında bulunanlara tahdidi teslihatın yakın atisine fevkalâde itimadı olduğunu söylemiş, maamafih bu nikbinliğin sebebi ne olduğunu izah etmemiştir.

İhtimal bu sebebi Paris'te görmüş olduğu M. Herriot'ya söylemiştir. Maamafih tahdidi teslihat konferansı azasından olan bazı devletler, bir nebze ihtiraz göstermektedirler.

Le Journal des Natioss, bu mes'ele hakkında bir haber neşretmektedir. Bu haberi, bir vesika olmak üzere iktibas ediyoruz:

İngiliz ve Amerikan mütehassısları olan Dulbes ve Craigie tarafından bir mukavelename ihzar edilmiştir.

Daha şimdiden İtalyan'lar tarafından kabul edilmiş olan bu mukavelenameyi Fransa'nın kat'î bir ret ile karşılamıyacağı zannolunmaktadır.

Bu mukavelenamede 1933 senesinden 1936 senesine kadar yapılacak kruvazörlerin inşa programının Fransa'ya 200,000 ton kadar bir faikiyet bırakmak ve İtalyan'lara zahirî bir muadelet temin etmek hususlarının tavsiye edilmekte olduğu söylenmektedir.

Bu haberleri, ihtiyat kaydi ile telâkki etmek icap eder. Ancak M. Norman Dawis ile M. Craigie'nin nikbinane hattı hareketleri, müsbet bir takım hâdiselere istinaden vaziyetteki gerginliğin zeval bulması neticesi olduğu suretile izah olunabilir.

Borçlar işi İngiltere'yi Heyecana düşürdü

Londra 27 (A.A.) — 15 kânunuevvel vadesi mes'elesi, efkârı umumiyeyi tehyiç etmekte ve bütün diğer mes'elelere hâkim bulunmaktadır.

Hazine, mes'elesinin münhasıran malî ve iktısadî cephesine müteallik olmak üzere Amerikan notasına bir cevap projesi hazırlanmaktadır. Hazine, bu projeyi haricî, siyasî hiç bir tesir yapılmaksızın tanzim etmektedir.

Sir John Simon, Londra'ya gelir gelmez, mes'eleye bizzat vaziyet etmiştir.

M. Mac Donald, bugün alâkadar dâireler rüesasını içtimaa davet edecek ve pazartesi günü kabinenin aktedeceği heyeti umumiye içtimaında mes'elenin heyeti mecmuasına temas edilecektir.

Fransa'da

Paris 27 (A.A.) — Borçlar mes'elesi bir kere tesbit edildikten sonra M. Herriot, çarşamba veya perşembe günü Cenevre'ye gitmeden evvel tahdidi teslihat konferansında halihazırda müzakere edilmekte olan mes'eleleri tetkik etmek üzere kabineyi yeniden toplıyacaktır.

6000 dolara Satılan mülâkat!

M. Troçki, beklenen konferansını dün verdi

Kopenhag 27 (A.A.) — Danimarka sosyalist mahafili, M. Troçki'nin bu akşam vereceği almanca konferansın 45 dakika devam edeceğini zannetmektedirler.

Danimarka meb'uslarından M. Frisch, bu konferansın Danimarka lisanile bir hulâsasını yapacak ve bu da 20 dakika devam edecektir.

M. Trocki'nin kendisine sorulacak tahrirî suallere cevap vermesi muhtemeldir.

Troçki'nin İsvec'e gideceği söyleniyor

Londra 27 (A.A.) — Evening Standard'ın Kopenhag muhabirine nazaran M. Troçki, İsveç'i ziyaret etmek ve Lund Darülfünununda bir kaç konferans vermek müsaadesini almıştır.

Bu karar, bazı mehafilde büyük bir memnuniyetsizlik uyandırmıştır. Hükûmet memurları, mumaileyhin İsveç'e gelmesinin sebebivet vereceği siddetli nümayislerde tehlikey maruz kalması için tedbirler almaktadır.

Malûm olduğu veçhile, M. Troçki, pek yakında 3 kitap neşredecektir.

Bunlardan birincisi, Lenin'in hayatını, hikâye edecektir; ikincisi, Kızıl ordunun teşkilâtından bahsedecek, üçüncüsü ise umumiyetle Ruş ihtilâlini ve bu ihtilâlin neticelerini mevzuu bahseyliyecektr.

Kopenhag 27 (A.A.) — Politiken gazetesi, Amerika'lı iki sözlü filim müessesesi, hükûmetin M. Trocki'nin bu gece vereceği konferansın Danimarka telsizi ile neşredilmesine mâni olması yüzünden hasıl olan müşkülün çaresini bulmuslardır.

Bunlardan birisi, M. Troçki'den saat 18,30 da 15 dakikalık ingilizce bir mükâleme istemistir. Diğeri de dün M. Trocki'ye muhayyel mülâkatlara cevap verdirmistir. Bu mülâkatın 3 nüshası, tesçil edilmiştir. Almanca, fransızca, ingilizce..

M. Troçki, bu iki beyanat için altışar bin dolar alacaktır. Bu beyanatın ikincisi, bu haftanın filimlerinde dinlenecektir.

Roma Sefiri Vasıf B. Bugün hareket ediyor

Ankara 27 (Telefonla) — Roma sefiri Vasıf Bey yarın akşam mahalli memuriyetine gitmek üzere İstanbul'a hareket edecektir. Vasıf Bey, Roma'da, İtalya'nın bize açacağı 20 milyonluk kredi hakkında alâkadarlarla temasta bulunacaktır.

Bana Kalırsa

Mektep kitapları pahalıdır!

Bir limon, bir kahve ihtikârî olunca memleketin her yanından çığlıklar yükseliyor, gazetelerimiz galeyana ve müddeiumumilerimiz harekete geliyorlar, matbuat ve adliye cihazları muhtekirlerin aleyhine işliyorlar. Halkın çorbasından bir damla ekşinin azalması, yahut ta sabah keyfinin beş para daha pahalıya mal olması etafında gösterilen bu hassasiyet tam yerindedir, belki azdır bile.

Fakat senelerdenberi bu memleketin hayatı için kahveden ve limondan çok daha ehemmiyetli bir maddenin pahalılığı vardı ki farkında olmuyorduk. Matbuatımız henüz bir kaç gündenberi icap eden alâkayı gösteriyor ve bir ağızdan haykırıyorlar: Mektep kitapları pahalıdır.

Hiç bir hakikat bunun kadar doğru olamaz: Mektep kitapları pahalıdır, çok pahalıdır. Yedi - sekiz kuruşa mal olan bir alfabe, on iki veya nihayet on beş kuruşa satılabilirken üstüne yirmi beş kuruş fiat konuyor ve düne kadar piyasa vaziyetine göre bu fiatları tesbit etmesi lâzım gelen Maarif Vekâleti kımıldamıyordu. Eski vekil zamanında ben de mektep kitaplarının pahalılığını yazmıştım, fakat tesiri olmadı. Reşit Galip Bey, yüzüstü kalmış bir çok maarif işleri arasında bu davanın da ehemmiyetini kavradı ve hemen isi bir komisyona havale etti. Şüphesiz eski mektep kitapları bareminin bugünkü vaziyete göre tetkik ve tashih ettirilmesi lâzımdır; fakat daha evvel yapılacak bir şey vardır. Mektep kitaplarının pahalı olduğu kitapçılarımızın itiraflarile de sabittir. Bunlardan bir kısmı yüzde 50 derecsinde iskonto yaptıklarını gizlemiyorlar. Bu yüzde 50 fark çocuk velisinin cebinden çıkıyor. Demek ki mektep kitapları çok ucuza mal olduğu halde, bazı mutavassıtlara bu kârı temin edecek kadar pahalıya satılıyor.

İçinde bulunduğumuz yılda, çocuk velisini derhal bu ziyandan kurtarmalıdır. Henüz maarif idareleri ve mektepler, tâbilere hesaplarını tamamile göndermemişlerdir. Maarif Vekâleti, yıldırım gibi bir emirle, tetkikat bitinciye kadar tediyatı kestirmelidir. Tahkikat kısa bir zamanda biter, kitapların lâyık oldukları fiatlar konur, yeni bir liste ile tamim edilir ve çocuk velileri bir yıllık ziyandan kurtulur. Bu hususta üç beş günlük bir gecikme, çocuk velilerine yüz binlerce liraya oturabilir. Ekmeğinden keserek çocuğuna kitap tedarik etmiye çalışan velilerin şikâyetlerine, Maarif Vekilinin bir tek emri set çekebilir. Encümenler, komisyonlar eski devirlerde de vardı; fakat Reşit Galip Beydeki enerjinin her zaman bulunur bir şey olmadığını görmek istiyoruz.

PEYAMİ SAFA

İlmî ıstılahlar

Darülfünun'da muhtelif komisyonlar seçildi

Hukuk Fakültesi Müderrisler meclisi toplanarak hukuk ilmindeki ıstılahların öz türkçe mukabillerini derlemek üzere hukuk zümrelerile mütenazır olarak komisyonlar seçmiştir. Bu komisyonlar bütün hukukî ıstılahların öz türkçe mukabillerini bularak rapor halinde müderrisler meclisine vereceklerdir. Bu raporlar birleştirilerek Türk Dili Tetkik Cemiyetine gönderilecektir. Edebiyat Fakültesinde de bu kabil komisyonlar vücude getirilmistir. Bu Fakültedeki derleme faaliyetinin sıklet merkezini felsefî ıstılahlar teşkil etmektedir.

İlk tedrisat müfettişlerinin kongresi

Türk Dili Tetkik Cemiyetinin hazırladığı derleme klavuzu Maarif müdürlüğüne gelince sür'atle faaliyete geçilecektir. İlk tedrisat müfettişleri bir hafta içinde bir kongre aktederek derleme faaliyetinde her birinin üzerlerine almaları lâzım gelen vazifeleri tesbit edeceklerdir.

İstanbul ilk mkteplerindeki 1500 muallimin de bu hususta nasıl çalışmaları lâzım geldiği görüşülecektir.

Devlet ve fert

— 10 —

Kadroculların devletçiliği

Dün mahiyetlerini hulâsaten izah ettiğimiz dört nevi devletçilikten hangisini Kadrocular kabul ediyorlar?

Kadrocular bu suale zahiren sarih cevap veriyorlar.

Bir kere bunlar demokrasi devletçiliğini kabul etmiyorlar ve demokrasiye karşı derin bir nefret duymaktadırlar.

Sonra bunlar ne komünist, ne sosyalist ve ne de faşisttirler.

O halde Kadrocular nedirler ve ne gibi bir devletçilik sistemini iltizam ediyorlar?

Bunların kendilerine mahsus ve nev'i şahsından ibaret olan bir devletçilik sistemleri vardır. Bu hususî devletçilik nazariyesini gûya inkılâbımızın revişinden alarak tanzim etmeğe çalışıyorlar.

Şöyle ki inkılâptan evvel devletimiz nim müstemleke bir halde idi; yüksek tekniğe malik olan ecnebi sermayesi geri teknikli Türk mesaisini istismar etmekte ve Türk milletini fakir vaziyete mahkûm kılmakta idi.

Kurtuluş hareketinin hedefi memleketi ve milleti bu elim vaziyetten kurtarmağa matuftur. Kadrocular ayni mahiyette millî kurtuluş hareketlerinin bütün sair nim müstemleke veya müstemleke halinde bulunan memleketlerde dahi cereyan ettiğine kanidirler. Fakat bu hususta herkesten evvel ve herkesten ziyade varlık ve kudret gösteren Türkiye'dir. Binaenaleyh Türkiye bu cereyanın başına geçmeli, üzerine âlemşümul bir misyon almalı ve başka memleketlere dahi kurtuluş yolunun neden ibaret olması lâzım geldiğini göstermelidir. Türkiye öyle bir nizam arkasından kosmalıdır ki kendisini ve beşeriyeti ıztıraba sevkeden tezatlardan ebediyen kurtarmış olsun...

Fakat bu muazzam iş nasıl yapılır?

Kadroculara göre bu iş yalnız geniş bir devletçilik sistemile başa çıkarılır.

Kadrocular aynen diyorlar ki: «Halbuki Türkiye ve Türkiye'ye benzer memleketler için devlet müdahalesinin mevzuu yüksek tekniğin doğurduğu bir takım tezatları, bir takım menfaatler için kontrol altına almak değil, zaten mevcut olmıyan bu yüksek tekniği bizzat devlet teşkilâtçılığı altında ve bir takım menfaat tezatlarına yol açmadan meydana getirmektir.» (Sahife 112)

Kitabın 159 uncu sahifesinde ise söyle deniyor: «Bizde devlet milletin hem mümessili, hem organizatörü yani millet içinden doğan fakat millî hayatı filen sevk ve idare ederek büyük istihsal teraküm lerini millet namına yaratan ve millet namına benimsiyen bir teşkilât olacaktır»...

Gene kitabın 119 uncu sahifesinde şu cümleyi okuyoruz: «Devletin iktısadî faaliyetinin hududu hakkında simdiden kat'î bir şey söylemek yersizdir. Yalnız biz bu hududun mütemadiyen genişliyeceğine ve devletin gittikçe tekemmül eden millî bir is birliği cihazı olarak azamî inkişaf kabliyetine malik olduğuna kaniiz»...

Bütün bu yazılar biraz karışık, biraz müphemdir. Fakat buna rağmen Kadrocuların esas fikirleri kâfi derecede vüzuhla ifade edilmiştir.

Bunlara göre devlet millî hayatın her sahifesine müdahale edecek, onu tanzim ve idare edecek! Ve yalnız idare ve tanzim etmekle kalmıyacaktır. Ayni zamanda kendisi bizzat müteşebbis olacaktır. Büyük iktisat terakümlerini yaratacak ve benimsiyecek ve nihayet millî bir is birliği cihazını tahakkuk ettirecektir. Ve bunu yaparken tabiatile sınıf tezatlarının husule gelmesine, yani büyük sermayelerin vücut bulmasına meydan vermiyecektir. Ve bu suretle memleketi ve milleti bu tezatlardan çıkan müstakbel buhranlardan kurtarmış olacaktır.

Haniya Kadrocular ne komünist ve ne sosyalist ve ne de faşist idiler! Hakikaten bunlar faşist değildirler. Çünkü: Dinle devlet arasındaki münasebetlerden, milletle hükümdar arasındaki alâkalardan bahsetmiyorlar.

Fakat ayni zamanda faşist usulünü terviç etmektedirler. Çünkü devlet namı verdikleri varlığa bütün millî faaliyetleri tanzim etmek ve kontrol altında bulundurmak salâhiyetini tanıyorlar.

Kadrocular komünist ve sosyalist de değildirler.. Çünkü mülkiyet esasını inkâr etmiyorlar, kendi nazariyelerini zaten Türkiye'de mevcut olmıyan sınıf kavgalarından ve sermaye tahakkümünden çıkarmıyorlar..

Fakat komünist ve sosyalist metotlarının hararetli taraftarıdırlar. Çünkü: Komünistler gibi devletin içtimaî tezatları ebediyen kaldıracak kabiliyette olduğuna kanidirler. Çünkü: Bunun için de tavsiye ettikleri yol tıpkı komünistlerin ve sosyalistlerin tavsiye ettikleri gibi iktısat terakümlerinin devlet tarafından yapılması ve devletin benimsemesi usulünden ibarettir.

Bu kadar tezatlar arasında yürüyen Kadroculların hakikî mahiyetleri nedir?

Bu sual kendilerinden sorulduğu halde bunlar kendilerini şu üç kelime ile ifade ediyorlar: Kemalist, inkılâpçı ve devletçi.

Kemalist! Âlâ!

Fakat ben de hiç olmazsa ayni derecede Kemalist olmak iddiasındayım!.

Fakat yukarıda görüldüğü veçhile ben Kemalizmi tamamen başka tarzda düşünüyorum ve bu düsüncelerimi de dimağımdan, indî telâkkilerimden, kelime ispekülâsyonlarından değil, Kemalizmin meydana koyduğu müsbet vak'alar ile müsbet eserler üzerine istinat ediyorum.

İnkılâpçı!

Fakat ben de inkılâpçıyım. İnkılâbın ilk günlerinden ona iştirak etmiş, içinde yuvarlanmış, çalkalanmış, muhtelif devirlerini yaşamış bir insanım! Fakat ben bu inkılâbı gene yukarıda görüldüğü vechile başka tarzda anlıyorum..

Devletçi!

İşte tılsımın en esrarlı anahtarı!

Bu esrar arasında dolasmaktan evvel mühim bir noktayı burada kaydetmek isterim.

Görüyorsunuz ki benim gibi bir çok Türk vatandaşları da hem Kemalist, hem inkılâpçı ve hem de devletçi oldukları halde bu mefhumları anlamak hususunda Kadroculardan ayrılıyoruz.

Bu, bizim hakkımız değil midir?

Halbuki Kadrocular Türk inkılâbının mümessili sıfatını takınarak Türk inkılâbının «irade ve menfaatlerini» kendi «iradelerinde» temsil edilmiş gibi gösteriyor ve herkesin «ister istemez» onlara ve onların anlayış tarzlarına tebaiyet etmesini talep etmektedirler.

Demek ki biz eski «hukuku ilâhiye» nazariyesi yerine bu kere de bir «hukuku tenasübiye» nazarivesi karsısındayız. Her iki nazarive de ayni derece mistiktir ve ayni nisbette mutlakiyet kaynağından su almaktadır. Halbuki Kemalist inkılâbının birinci hedefi her nevi mistisizmi ve mutlakiyeti yıkmak ve vatandaşlara tefekkür ve söz serbestilerini vererek başkasının hakkına tecavüz etmemek şartile herkese istediği gibi düşünmek, anlamak ve söylemek hakkını temin den ibarettir. Kadrocular Kemalist olduklarını iddia ettikleri halde Kemalizmin esası olan bu hakkı tanımak istemiyorlar:

Buna ne diyelim?

AĞAOĞLU AHMET

Güzellik müsabakamız

(Birinci sahifeden mabaıt)

Amerikan tütün kumpanyası müdürü, Fikri Bey Tahmil tahliye şirketi umum müfettişi, Firuz Bey İş Bankası müdürü, H. Muhiddin Bey Balıkesir meb'usu C. H. Fırkası Reisi, Holştein Cenapları Alman jeneral konsolosu, İsmail Hakkı Bey Yeni Asır gazetesi başmuharriri, İlhami Bey ressam, Kâmran Bey doktor, Kadri Bey ressam, Kemal Kâmil Bey eczacı, Kemalettin Bey sabık borsa komiseri, Memduh Bey bakteriyolog, Mustafa Münir Bey avukat, Mişel Kanber Bey Lölövan gazetesi başmuharriri, Naci Bey Kasaba hattı ikinci müdürü, Namık Bey Alman konso. tercüma. eski gazeteci, Nuri Sıtkı Bey avukat, Necip Bey Liman şirketi meclisi idare başkâtibi, Naum Bey Esnaf ve Ahali Bankası müdürü, Osman Yunus Bey doktor, Politi Bey Doyçe Oryent Bankası müdürü, Refik Bey Evliyazade, Refet Bey Erkek muallim mektebi müdürü, Remzi Bey Şerifpaşazade, Sezai Bey sabık belediye reisi, Süreyya Bey Şerifzade, M. Sabatay ecza ve baharat deposu müdürü, Sırrı Bey Halkın Sesi gazetesi sahibi, Salâhattin Bey müze müdürü, M. Şarl Baladur Bey Fort müessesesi İzmir acentası, Zeynel Besim Bey Hizmet gazetesi başmuharriri, M. Jiro tüccar.

Cumhuriyet futbol liki

[Birinci sahifeden mabaıt]

lan bu maçlara kulüplerimizin şimdiden hazırlanmalarını tavsiye ederiz.

Ankara stadyomu yapılıyor

Ankara 27 — Ankara'nın şehir plânı mucibince sehir stadyomu ve at yarışı meydanı, Meclis ile istasyon arasındaki sahava yapılacaktır. Bunların insası için de Macar grupu mümessili şehrimize gelmis ve Beledive ile temas etmiştir.

Grup mümessil'ine teknik ve malî müşavirler de refakat etmektedir. Grup, arazi üzerinde tetkikata başlamıstır.

Lisans almamış güreşçiler

Türkiye Güreş Federasyonundan:

1933 senesinin ilk gününden itibaren federasyonun güreş lisanslarını hâmil olmıyan kimselerin gerek resmî ve gerek hususî hiç bir müsabakaya kabul edilmemeleri, kabul edenlerin mukarrerat ve talimata riayet etmemiş gözile bakılarak cezalandırılacakları ve böyle bir kusurda bulunanların hemen federasyonumuza bildirilmesi lâzım geldiği ehemmiyetle tebliğ ve tamim olunur.

Futbol mu, muharebe mi?

Paris 27 (A.A.) — Buenos Aires'ten Paris'te yevmî olarak çıkmakta olan Aute ismindeki spor gazetesine bildiriliyor:

Arjantin futbol müsabakaları finalinde bir çok vahim hâdiseler olmuştur. Seyirciler arasındaki bir arbede, umumî bir muharebe şeklini almıştır. Rü velver ateşi taati edilmiştir.

100 kadar yaralı vardır. Bunlard üçü ümitsiz bir haldedir.

GÜNÜN AKİSLERİ

Züppelerle mücadele

Eskiden Türk kadını, gözü dönmüş kürsü şeyhlerinin cehennem kapısı gibi açılan ağızların dan korkar, Osmanlı zaptiyesinin tehdidinden yılar, hacıların hocaların hücumundan çekinir sokağa, ancak pelerini parmak uçlarını örten, eteği aşıkkemiklerini geçen bir çarşaf ve kalın bir peçe altında çıkabilirdi.

Yobazlığın kafes arkasına hapsettiği dişi kuş, irticaın eli ayağı zincire vurulunca serbest kaldı.

Fakat hayretle görüyoruz ki, Türk kadını şimdi de, nümunesini dünyanın dört köşesine gönderen beynelmilel bir neslin, züppeler neslinin tehdidi altındadır.

Kitapları ayna, kalemleri tarak, hokkaları biriyantin kutusu olan bu Holivut oğlanlarını, yapışkan gözleri, sıvışık cür'etle rile her yerde görüyoruz: Vapurda, tramvayda, lokantada, tiyatroda..

Bir zamanlar mürai softaların lâpçınlı tesbihli yobazların korkusundan sokağa çıkamıyan, peçesini açamıyan Türk kadını, şimdi de vapurda sırtına yaslanan, tramvayda göğsüne abanan sinemada dizlerine yapışan züppelerin şerrinden adım atamaz oldu.

Karanlıkta, elleri, ayakları, bir kedi sokulganlığile yanındakilerin vücudüne sürtünen; aydınlıkta, gözleri hamamböceği gibi göğüslerde, enselerde dolaşan bu kübik zamparalara karşı ne yapalım?.. Bir züppe mücadelesi mi?..

YUSUF ZIYA

Devlet Bankasının Hisse senetleri

Memurların hisseleri yol pahasına satılıyor

Cumhuriyet Merkez Bankasının hisse senetlerinden devlet memurları tarafından satın alınan hisse senetlerinin bankaca geri alınması ve paraların iadesi tarzında bir karar verilmişti.

Bilûmum devlet memurları bu hisse senetlerinin yüzde yetmişini ödemişlerdir. Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından da hisse sehiplerin ödedikleri para nisbetinde beher senet için 30 ve 40 liralık olmak üzere cem'an yetmiş liralık iki resmî makbuz verilmiştir. Son verilen karar mucibince, banka memurların elindeki bu makbuzları alacak ve paraları iade edecekti. Fakat bu karaın tatbiki geciktiği, memurların da malî vaziyetleri, bilhassa kış mevsimine ait ihtiyaçların da inzimamı ile büsbütün darlaştığı cihetle bu makbuzlar bir takım murabahacı ve muhtekirler tarafından kapatılmağa başlanılmıştır. Bir ay evvel yetmiş lira olan bu makbuzlar Ziraat Bankasında yapılan muntazam ciro muamelelerile 55-60 liraya satılmakta iken bilâhare 40-45 liraya düşmüştür. Bu yüzden memurlar hem bankada toplanan yüzde beş faizi kaybetmekte, hem de nakten yetmiş lira aldıkları makbuzları 20-25 lira zararına elden çıkarmaktadırlar. Henüz ellerindeki makbuzları satmamış olan diğer memurlar, müşterekan Merkez Bankasına müracaat ederek tediyatın bir an evvel başlamasını ricaya karar vermişlerdir

Münhal meb'usluklar

(Birinci sahifeden mabaıt)

H. Fırkası namına birinci Umumî Müfettiş İbrahim Tali Beyin namzet gösterilmesi mevzuu bahsolmaktadır.

Umumî Müfttişlik namzetleri

Ankara'dan verilen malûmata göre Birinci Umumî Müfettiş İbrahim Tali Beyin yerine Umumî müfettişliğe Giresun meb'usu Hacim Muhittin, Tekirdağı meb'usu Cemil Ankara Valisi Nevzat Beyler ve gümrük muhafaza kumandanı Seyfi Paşadan birinin namzetliğinden bahsedilmektedir.

Hikâye

Eğer çıldırmazsam...

İki defa evlendim ve iki defa bedbaht oldum. Bununla beraber evlenmenin her insana mutlaka felâketi getireceğini iddia edecek değilim. Çünkü bu felâketler «benim» felâketlerimdir. Çünkü her insanın aldığı ilk kadın bir tifo hastalığından ölmez ve gene her insanın aldığı ikinci kadın çıldırarak tımarhaneye gitmez. Bunlar benim başıma geldi.

İlk karımı cok sevdim. Ondan başka hic bir kadın sevmedim, diyebilirim. Nezle olduğu vakit bile dehşetli üzülürdüm; öksürdüğü vakit ciğerim parcalanırdı. O ölmeden evvel ölmeği tercih ederdim. Fakat, kötü bir dünyadır bu, aksi oldu: O öldü, ben sağ kaldım.

Bir daha mı evlenmek? Oh, hayır... Buna gönlüm hic razı olmuyordu. Onun ölümünden sonra başka bir kadına arzu ile bakmayı bile, ask münasebetlerinin en maddî şekli kadar ağır bir günah sayıyordum. Fakat, iki cocuğum vardı ve bir kadın şefkatine cidden muhtaçtılar. İki sene tecrübe ettim ve anladım ki ne dadı, ne mürebbiye, ne hizmetci, bu öksüzleri yetiştirmek için - üvey bile olsa - bir annein yerini tutamıyacaklardır. Üvey anne huysuzluğu yapmıyacak, şefkatli bir kız aradım.

Çok aradım, çok tetkikat yaptım ve tavassut etmek istiyenlerin hepsine dedim ki: Ben zevce değil, çocuklarıma anne arıyorum.»

Ve Nedime'yi buldum. Kalbi carpan bir kızdı. Cocuklarımı kendisi doğurmuş gibi yetiştireceğini vadetti. Evlendik.

Fakat aşka ihtiyacı olan bir kızdı. Beni sevdi, beni çıldırasıya sevdi. Ben onun askına hürmet ettim, onu şüphesiz hic aldatmadım, çünkü onu aldatmak toprak altındaki sevgilime ihanet etmek demekti. Fakat, aşk denebilecek yüksek bir hisle Nedime'yi sevmedim, sevemedim.

Onun yalnız sevmiye değil, tabiî, sevilmeğe de ihtiyacı vardı. Nihayet anladı ki benim kelbimde kendisi için ayırdığım yer, hiç bir zaman istediği kadar geniş olmıyacaktır. İlk zamanlardaki ümidi sönmeğe ve neş'esi azalmıya başladı. Ümidile beraber, çocuklarıma karşı duyduğu şefkatin de azar azar söndüğünü anlıyodum. Onlara hiç bir fena muamele yapmıyordu; fakat bunu yapmamak için kendini o kadar zorluyordu ki çektiği eziyetten endişe etmeğe başladım:

Nitekim, zayıflıyor, kuruyor, soluyor ve sinirleri bozulyordu.

Büyük kızım büyüdükçe rahmetli annesini andırıyordu. Onu annesi gibi çıldırasıya sevmeğe başladım. İkinci karım bunu da hissetti ve büyük kızımı bir rakibe gibi kıskandı. Yalnız, fena bir üvey anne olmamak için, ona karşı duyduğu kini içinde hapsetmeğe çalısıyor, fakat bu müthis duyguyu hazmetmeğe çalışan betbaht ve zayıf ruhu, için için yıpranıyor, sarsılıyor, yaralanıyordu.

Evin içinde sessiz bir facia oynamağa başladık. Ben eski karıma ve kızıma karşı askımı gizlemeğe çalışıyordum; Nedime eski karıma ve kızıma karşı kinini ve kıskanclığını gizlemeğe çalışıyordu: daha on dört yaşında olmasına rağmen, kızım da rahmetli annesine ve bana karş duyduğu sevgiyi, üvey annesine karşı duyduğu nefreti gizlemeğe çalısıyordu. Hepimiz biliyorduk ki ailenin ahengini bozmamak için böyle lâzımdır.

Fakat boş şey. Hakikî hayatın faciası yanında bizim bu aktörlüklerimiz hiç bir işe yaramadı. Bir aksam, tam daireden çıkmak üzere iken bana telefonla şöyle dediler:

— Eve koşunuz!

Otomobile atladım ve müthiş bir merak içinde eve koştum. Kapı açıktı ve içeride polisler vardı. Küçük oğlum haykırarak kollarımın arasına atıldı, bağırdı:

— Baba!

Ve derhal bayıldı. Onu gözleri dehşetten büyümüş hizmetçiye ve komşulara bırakarak haile sahnesine koştum. Kızım, yukarı sofanın merdiven başında, göğsüne bir bıçak yemiş, kanlar içinde yatıyordu.

Her şeyi anladım. Sapsarı kesilerek, polislere sordum:

— Üvey annesi nerede?

Cevap vermediler.

Şimdi, bir çok aşk çılgınları arasında, kızımın katili ve ikinci karım akıl hastanesinde yatıyor.

Bir daha onu görmedim ve görmiyeceğim. Eğer, bu felâketlerden sonra ben de çıldırmazsam ve ayni hastaneye ben de yatırılmazsam...

SERVER BEDİ

İSTANBUL İNTİHABI

Meb'usan Heyeti Teftişiyesinden:

Ahmet Rasim Beyden inhilâl eden İstanbul meb'usluğu için K. evvelin ikinci cuma günü intihap icra edileceğinden müntehibi sanilerin aşağıda gösterilen sırayı takiben Beyazıt'ta Darülfünun konferans salonunu teşrifleri rica olunur.

	Saat	İlâ
Fatih, Eminönü kazaları M. S.	9	10
Kadıköy, Beşiktaş, Beyoğlu M. S.	10	12
Sarıyer, Beykoz, Üsküdar M. S.	13,30	15
Adalar, Bakırköy kazaları ve mülhakatı Sırasında limazereten geciken müntehibi saniler	10	16

Bafra'ya umumî Bir bakış...

Halk temiz bir su olmamasından müşteki..

Samsun (Hususî) — Çıkardığı kokulu ve nefis tütünlerile ün almış olan Bafra'nın daha düne kadar bu yüzden taşıdığı genişlik ve rahatlık bugün gözükmüyorsa bunu tütünlerinin para etmemesine yüklemek lâzımdır. Gerçi bugün tütün piyasasında bir oynaklık varsa da bu, ne köylüyü borçtan kurtaracak, ne de genişlik verecek bir halde değildir. Tütünlerin para ettiği zamanlarda Bafra'lılar kasabalarının umran ve inkişafına mümkün olduğu kadar çalışmışlar.. Bunun izlerini her yerde görmek mümkün oluyor. İstnbul ve Samsun ayarı Bafra'da bir çok süslü ve zarif döşemeli evler bu cümledendir.

32 bin liralık bir bütçesi olan Belediye'nin çalışmasında göze çarpan bir durgunluk var.. Kasabanın büyük dertlerinden olarak başta susuzluk gelir. Herkes bu mühim ihtiyaçtan yana yakıla bahsederken ne yazık ki bunu gideren bir hareket olmamıştır. Bütün çeşmelerin açık bir mecradan gelmesi halkın mikroplu su içmelerine ve sık sık hasta olmalarına sebep oluyor.

Bafra'da bir çok kıraathaneler ve kahveler olduğu halde temiz ve sıhhî tesisat taşıyan umumî bir toplantı yeri yoktur. Hele bir sinemaya o kadar şiddetli ihtiyaç var ki..

Vilâyetin her tarafında olduğu gibi Bafra'da da köy kanunu ara verilmeksizin tatbik edilmektedir.. Kanunun tatbikinden evvelki yıllar içinde 280 kilometrelik köy yolları açılmıştı. Taş döşemesi olmadığından yağmurlu ve karlı havalarda bu yollardan geçmek çok çetin oluyordu. Şimdi bu yolların toprak düzeltmesi yapılmakta ve üzerlerine çakıllar döşenmektedir.

Üzerinden geçmek bir (baht ve talih) işi olan (Kızılırmak) köprüsü büyük emekler sarfile tamir edilmiş ve Bafra-Alaçam ahalisinin serbesçe ve heyecan duymadan geçmeleri temin edilmiştir. Bu köprünün tamirinde kaymakam Beyin ve umumî meclis azalarının, bilhassa Emin Bey kereste fabrikasının kıymetli yardımları olmuştur.

Şurada Bafra'nın çok çalışkan bir teşekkülünden bahsetmeden geçmiyeceğim: Bu çalışkan teşekkül, (Gençler Birliği) dir. Bafra'nın münevver ve genç zümresini kucağında toplıyan birliğin hars ve fikir sahasında bir hayli emek ve çalışması gözükmektedir. Birlik bu yaz tertip ettiği köy seyahatlerile köylünün dertlerine temas etmiş ve onların aydınlanmasına çalışmıştır. Birliğin bu canlı çalışması yazın bu havalide bir tetkik seyahati yapan Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyin de takdirlerini kazanmıştı.

Bafra'da bir vakitler pek çoğalmış olan hayvan hırsızlığı son zamanlarda çok azalmıstır. Buna (hayvan sirkatinin men'i) hakkındaki kanunun hükümlerine göre otuz kadar hırsızın sürgün edilmesi sebep olmuştur.

Bafra'da maarife derin bir alâka vardır. Hususî idare bütçesinin kısırlığı bu büyük kazamızda köklü bir irfan hamlesi atmağa müsait değildir. Buna rağmen halk, gücü yettiği kadar maarif işlerile uğraşıyor. Son zamanlarda (Dedeağaç) köyünde yeniden bir mektep yapılmıştır.

FUAT ZÜBEYİR

Tasarruf Haftasına hazırlık

Kânunuevvelin on ikisinde başlıyacak olan iktisat ve tasarruf haftası etrafındaki hazırlıklar tamamile ikmal edilmiş gibidir. Bu seneki haftanın geçen seneki haftalardan daha parlak olması için icap eden bütün tedbirler alınmıştır. Müsabakaya girecek olanlar da büyük bir alâka göstermektedir. Tanzim edilecek vitrinlerde muvaffakiyet elde etmek maksadile şimdiden alâkadarlar muhtelif şekiller düşünmektedirler. Halkevinde ve Radyo vasıtasile verilecek konferanslar da tesbit olunmuştur.

İktisat:

Geçinme nisbetleri

Bugünkü şerait 1914 e nazaran yüzde 20 pahalı, 929 a nisbetle de çok ucuz...

Ticaret Odası, 1932 senesinin teşrinievvel ayına ait geçinme indeksini neşretmiştir.

Buna göre ana baba ile üç çocuklu bir ailenin aylık masrafları 133 lira 62 kuruş tutmaktadır. Halbuki bu miktar 1914 senesinde altın olarak 11 lira 61 kuruş, kâğıt para ile 106 lira 81 kuruş idi. Yani bu aileye göre hayat 1914 senesine nisbetle yüzde 20 derecsinde pahalılaşmıştır.

Gene indeksten anlasıldığına göre bu ailenin 133 lira 62 kuruşluk aylık masrafı, 4166 kuruşluk yiyecek ve içecek maddeleri, 1173 kuruşluk yakma, aydınlatma, temizleme maddeleri, 3382 kuruşluk giyecek eşya ve ev eşyası bedellerile 25 lira ev kirasından, 1375 kuruş müteferirk masraflardan ve nihayet 765 kuruşluk tasarruf miktarı ve sigorta primlerinden teşekkül etmektedir.

Maamafih hayat, 929 senesindenberi mütemadiyen ucuzlamaktadır.

Çünkü 1914 senesi birinci nısfının aylık vasatisi 100 olarak alınırsa hahay pahalılığındaki tereffüün nisbeti 1929 senesinde 1381, 1930 senesinde 1272, 1931 senesinde 1203 iken 1932 kânunusanisinde 1203 çe, ve nihayet ayni senein mart ayında 1200 e mayıs ayında 1181 e düşmüştür.

Teşrinievel ayı için ise bu nisbet 1151 dir. İndeksten anlaşıldığına göre bu sene en ucuz geçen ay eylûl ayı olmuştur.

Tütün satışında Geri kalıyoruz!

Balkan'lı komşular iyi satış yaptılar

Polonya tütün rejisi tarafından Bulgaristan'dan 65 milyon leva kıymetinde tütün mubayaası takarrür etmiş, keyfiyet Bulgar matbuatile ilân edilmiştir. Alınacak tütün aşağı cinsten ve 1930 ve 1931 rekoltelerinden olacaktır. Ayni zamanda Çekoslovakya rejisi de 500,000 kilo Bulgar tütünü mubayaası için bir münakasa açmıştır. Bulgaristan'ın bu parti bedeli nisbetinde Çekoslovak emtiası mubayaa eylemesi şart koşulmuştur.

Fransa rejisi de asgarî, 6 milyon franklık Bulgar tütün mubayaası için faaliyete geçmiştir.

Diğer taraftan Romanya'nın Sofya sefiri tarafından yapılan teşebbüs üzerine Romanya'nın Bulgaristan'dan mühim miktarda tütün almağa ve Bulgar tütününden hususî sigaralar imaline karar verdiği haber verilmektedir.

Yunanistan'ın son tütüncülük vaziyetine gelince, iktisadî buhran neticesi olarak zarara uğramış olan müstahsillere yardım etmek ve fiatların düşmesine mâni olmak maksadile geçen sene neşrolunan kanuna tevfikan Yunan hükûmeti tarafından mubayaası icap eden henüz satılmamış tütünlerin alınmasına başlanılmıştır. Bu suretle satın alınan tütün miktarı 5,092,765 okkaya baliğ olmuştur. Şimdilik elde 80,000 okka kadar mal kalmış ve bunların mubayaası sahiplerinin istedikleri yüksek fiat yüzünden kabil olamamıştır.

Bizim tütün piyasamız ise son günlerde tam faaliyet halini almıştır. İzmir'de İnhisar İdaresinden başka Amerika kumpanyaları (2) milyon kilo tütün almışlardır. Geçen haftalarda İstanbul piyasasına gelen bir kaç Alman ve Hollanda'lı fabrikator, tüccar elinde bulunan aşağı nevi tütünlerden 1,5 milyon kilo tütün almışlardır.

Çekoslovak rejisi tarafından da memleketimizden (2) milyon kilo tütün mubayaası için açılan münakasanın neticesi kânunuevvel iptidalarında anlaşılacaktır. Bu suretle Çekoslovakya da 931 ve 932 tütün mahsulümüzden (2) milyon kilo tütün almış olacaktır.

İzmir kahvecileri Şirket yapıyorlar

Ankara 27 (Telefonla) —İzmir'den gelen şeker, kahve ve çay tacirleri aralarında bir şirket teşkilini konuşmaktadırlar. Bu şirketin yakında teşekül edeceği muhakkak addedilmektedir. Memlekete gelecek çay, kahve ve çay mukabilinde takas eşyasından ihracatta bulunacaklardır. Bu meyanda zeytinyağı ihracı da düşünülmektedir.

İstanbul şeker, kahve ve çay tacirlerile bir anlaşma yapılacağı anlaşılmaktadır. İstanbul tacirlerinin tarzı hareketleri burada çok fena bir tesir yapmıştır.

Muamele vergisi Vermemek için...

Bursa fabrikaları muamelelerini azaltıyorlar

Bursa (Hususî muhabirimizden) Hükûmet; bir senede (10) bin liradan fazla ciro yapan imalâthane ve fabrikalardan muamele vergisi almakta olduğu için buradaki imalâthanelerden bazıları; sırf muamele vergisinden kurtulmak maksadile senede (10) bin lira ciro yapmamağa başlamışlardır. Hatta bazı fabrikalar bile muamelelerini bu vaziyete uydurmağa çalışmaktadırlar. Bir kısım fabrikatorlar ise bu halin kendi aleyhlerine netice verdiğini ve hükûmetin de bundan zarar etmekte olduğunu söylemektedirler. Çünkü: (10) bin lira ciro yapmıyan müesseseler kendilerine kumaşları daha ucuza mal edebildiklerinden diğer fabrikalarla yaptıkları rekabette muvaffak olmağa başlamışlardır. Netice itibarile piyasadaki kumaşlar arasında fiat anarşisi başgöstermiştir.

Hükûmetin zararına gelince: Cirolarını ve muamelelerini daraltan müesseselerin adetleri gitgide çoğaldığından yarın öbür gün hükûmete muamele vergisi verecek bir tek müessesenin kalmadığı görülecektir. Bugün toplanan vergi miktarı müesseselere nisbetle pek az bir yekûn tutuyor. Fabrikatorlar diyorlar ki: «Eğer muamele vergisinden maksat sanayii teşvik idise bunun aksi görülmeğe başlandığından yani fabrikalar, imalâthaneler işlerini ve işçilerini çoğaltacaklarına azalttıklarından bu verginin tezgâh adedine göre alınması en doğru ve haklı bir hareket olacaktır. Bu şekilde muamele vergisi alınacak olursa gerek kumaş gerekse işçilik fiatları müsavi olacak; bundan hem halk hem de hükûmet istifade edecektir. Bittabi hükûmete verilen vergi miktarı çoğalacak ve bu tarz vergi sanayii daha ziyade teşvik edecektir.»

Şu hale nazaran: Bu verginin de sayım vergisi gibi bir daha tetkiki pek zarurî bir hal almış bulunuyor.

MUSA

Nakliyat fiatları tetkikatı

İhraç emtiamızın nakliyat fiatları hakkında İstanbul Ticaret Odasının tetkikat yapmakta olduğunu yazmıştık.

Bu hususta ihracatçılar, vapurcular ve diğer alâkadar mehafilden Odaya gelen malûmata nazaran son üç sene zarfında vapur kumpanyaları ihraç emtiamız için İngiliz lirasını 1030 kuruştan hesap ederek navlun almaktadırlar. Halbuki İngiliz lirası son zamanlarda 1030 kuruştan çok aşağı düşmüştür. Bu yüzden nakliyat ihracat emtiamızın aleyhine olarak daima pahalı olmuştur.

Bundan başka ecnebi vapur acentaları limanda başka vapur olmadığı veya tüccar sıkışık bulunduğu zamanlarda derhal fiatları artırmaktadırlar.

Oda bu vaziyetin önüne geçmek için alâkadarlarla temasa başlıyacaktır.

Buğday ve ekmek fiatları

Buğday fiatları bu sene dünyanın her tarafında geçen senelere nazaran çok düşüktür. Bu sukut ekmek fiatlarının da tenezzül etmesini intaç etmiştir. Her tarafta yapılan istatistikler bunu göstermektedir.

RADYO

Bu akşamki program

İSTANBUL:

18 saz (Vedia Rıza Hanım) 18,45 orkestra - 19,20 fransızca ders (müptedilere mahsus) - 19,45 orkestra - 20,30 Yesari Asım Bey - 21 saz (Aleko efendi, Hikmet Rıza Hanım) - 22 orkestra. Ajans. Borsa haberleri, saat ayarı.

ANKARA:

12,30 plâk neşriyatı - 18 salon orkestrası - 19 keman solo - 26 klâsik plâklar.

VİYANA:

18,05 hafif musiki - 18,55 konferans - 19,45 havadisler - 19,55 (*Rusalka*) 2 perdelik musikili piyes; *Dvorak'ın* musikisi - 23,05 havadisler - 23,20 dans havaları.

BÜKREŞ:

18,05 konser - 19.15 konferans - 19,30 konser devam ediyor - 20,05 konferans - 20,45 gramofon - 21,05 salon musikisi - 21,35 konferans - 22,50 orkestra - 23,20 gramofonla hafif konser

BUDAPEŞTE :

18,05 opera orkestrası tarafından konser - 19,20 almanca ders - 19,50 gramofon - 21,05 iki hikâye - 21,35 opera orkestrası konserine devam ediyor - 23,15 havadisler - sonra: Salon musikisi, halk şarkıları, tsigan havaları ve saire..

VARŞOVA:

18,05 solo konserleri - 19,05 kafekonser - 20,05 muhtelif - 20,50 radyo gazetesi - 21,05 (*Libelletauz*) *Lehar'ın* opereti - 23,20 Kafekonser.

ROMA:

21,05 havadisler ve gramofon plâkları - 21,25 kitaplar ve muharrirleri - 21,50 şarkılar ve dans musikisi - 24 havadisler.

BELGRAT:

18,05 almanca iki musahabe - 20,05 radyo orkestrası 21,05 tiyatro - 21,15 konser - 22,05 plâklar - 22,35 havadisler - sonra: Akşam musikisi.

BARSELONA:

21,05 radyo *triosu* - 21,35 muhtelif program - 23,10 edebi saat - 23,20 konser - 24,50 radyo orkestrası - 1,35 dans musikisi.

Askerî malûlleri davet

Eminönü Askerlik şubesi riyasetinden 933 senesi için tütün ikramiye defteri tanzim edileceğinden Sultanahmet, Merkez ve Eminönü kazası Malmüdürlüğünden maaş alan Malûlin ve şehit ailelerinin yetlerindeki vesaiki resmiyelerle 1 kânunuevvel 932 ta hinden itibaren şubeye müracaatleri ilân olunur.

Üsküdar Hâle sinemasında

Sesli, sözlü, şarkılı

Mukaddes kadın

İlâveten halihazır dünya havadisleri.
Gelecek program İstanbul sokaklarında

İstanbul Belediyesi **Şehir Tiyatrosu**

Darülbedayi temsilleri

Bu akşam suvare saat 21,30

(Uç saat opereti)

Yazan: Ekrem Reşit Bey.
Besteliyen: Cemal Reşit Bey.
3 perde 27 tablo
UMUMA

Bu ÇARŞAMBA akşamından itibaren

OPERA'da

iki canciğer komik

DÜZTABAN ve BASTIBACAK'ı

MUCİT

filminde gördüğünüz vakit artık mükedder görünmiyeceksiniz.

FRANSIZ TİYATROSUNDA

29 teşrinisani salı akşamı saat 21,30 da

SÜREYYA OPERETİ

60 kişilik yeni kadrosile

EMİR

Operet 3 perde
30 teşrinisani çarşamba akşamı

ŞEN DUL

Bugün Bu gece **MİLLÎ** Sinemanın birinci fevkalâde müsameresi

ADALAR ŞARKISI

RUMBA D'AMOUR

LUPE VELEZ - LAWRENCE TİBBETT'in sözlü, şarkılı neşe filmi, bu mevsimin en büyük sinema hâdisesini teşkil edecektir. Ayrıca: ATEŞ ORDEUSU sözlü merakaver sergüzeşt filmi.
İlâveten: FOX halihazır dünya havadisleri. Numaralı loca ve koltukların evvelden tedariki rica olunur.

Bu akşam: ELHAMRA SİNEMASI

Dünyanın en büyük rejisörü ERNST LUBITSCH'in en güzel filmi olan

ÖLDÜRDÜĞÜM ADAM

Kuvvetli ve müessir bir mevzua malik müstesna filmini takdim ediyor. MAURICE ROSTAND'ın meşhur romanından muktebes olan bu filim, her yerde emsalsiz muvaffakiyetler kazanmıştır.

İlâveten: Paramount Jurnal, Paris ve Londra'da mütarekenin 14 üncü senesi intıbaatını musavver hususî kopyesile beraber.

Yerlerin evvelden temin edilmesi rica olunur.

KADIN ASKER OLURSA

GUSTAV FROHLICH ve DOLLY HAAS

tarafından temsil edilmiş emsalsiz bir film.

Pek yakında **MELEK** sinemasında

emsalsiz bir muvaffakiyet kazanacaktır.

PERDE

Yazan, okuyan

Biz, okumaktan ziyade yazmayı seven insanlarız. Bu, harf inkılâbından sonra tamamile anlaşıldı: Kitap, gazete satışları artmadığı halde bosta varidatı arttı. Demek ki, yeni harfleri sökenler, kitaba değil, kaleme yapışmışlar ve her gün bir eser okuyacaklarına her gün bir mektup yazmışlar!

Bu merak, mektep sıralarında istikbale hazırlanan gençlerimizde de var. Henüz aruzu gevelemeyen, heceyi heceleyen nice nice çocuklar var ki, yarım dâhi edasile mecmua sahifelerinde görünüyorlar..

Kitap, risale, mecmua nesretmiyen mektep hemen yok gibidir. Çocuklarımız, ders kitaplarından öğrendikleri ibham. tenafür, imale gibi edebî kusurlara, bu mecmualarda sık sık imzalarile birer nümune veriyorlar!

Fakat millet mektebi talebesinden lise talebesine kadar, kadın erkek, büyük küçük herkesin yazdığı bu devirde acaba kim okuyacak?..

Sen yazarsan, ben yazarsam, o yazarsa, bu isin sonu neye varır? Asıl yazıcı olanlar yazıları nı kime okuturlar?

Öyle sanıyorum ki, bu gidişle memleketimiz, galiba bütün nüfusu muharrirlerden mürekkep garip bir diyar olacak!

Akbaba

Tembel

— Yahu, işsizlik ne fena şey.. İnsan ne yapacağını bilmiyor..

— Kabahat sende, azizim.. Kim söyledi sana kendini işe alıştır diye!

— Seven bir kadın aklını kaybedermiş.. Ya seven bir erkek?

— Kesesini!

ŞİİR

İstanbul'da sabah

Sabah, sisler içinde uyanıyor İstanbul,
Minareler pek zayıf, kubbeler gayet tombul,
Manzaralar muamma, binalar bir bilmece:
Şu tüller altındaki tabiatı tanı, bul!

* *

Önce sisler içinden bir kaç siyah kuş uçar,
Sonra ıslak yollardan bir sıska köpek kaçar,
Horozlar bir bahçeden bir bahçeye seslenir,
Ufukuta gizli bir el altın bir kapı açar!

* *

Çözer ayak sesleri sükûtun düğümünü,
Kurar karşı köşeye salepçi güğümünü,
Pencereler hayretle açılmış gözeler gibi
Seyreder ıssız, esmer yolların bükümünü!

* *

İlk ışıklar kaldırım taşlarını kalaylar,
Bir yılandır caddede sanki kıvranan raylar,
Eski, yırtık pabuçlar tırmanırken yolları,
Geçer, geçer sırayla içi boş tramvaylar!

Akbaba

Toz

Baba ile oğul arasında:

— Baba.. İnsanlar ölünce ne olur?

— Ne olacak oğlum, toprağın altında çürür, toz olur..

— Öyle is araplar kömür tozu mu olur?

DEDİKODU

Taksit

Zevce — Eyvahlar olsun, eve hırsız girmiş..

Zevç — Bir şey çalmış mı?

Zevce — Evet, senin yeni elbiselerini çalmış..

Zevç — Zararı yok öyle ise.. Daha on iki taksitten bir tanesini vermiştim.. Artık on bir taksitini de çalan versin!

Babasının oğlu

Mişonaçi, oğlu Salamon'u çağırdı:

— Salamon..

— Buyur babacığım.

— Oğlancağızım, şimdi sana beş yüz lira versem ne yaparsın?

— Tamam mı diye sayarım!..

İğfal

İki eski arkadaş arasında:

— Karım beni aldattı..

— Yok canım..

— Vallahi aldattı..

— İmkânı yok.. Senin karın öyle kadın değildir!

— Billâhi aldattı be.. Geçen gün: (Eğer bir daha eve gece yarısı gelirsen ben de annemin evine giderim!) demişti..

— Sonra?

— Sonrası, ben gene gece yarısı eve geldim, ama o annesinin evine gitmedi!

Boşluk!

— Bu adam benim hayatımda bir boşluk bırakmıştır..

— Nasıl?

— Futbol oynarken bir dişimi kırmıştı!

Çakmak

— Yeni aldığın çakmaktan memnun musun?

— Eh.. İlk günlerde biraz bozuktu ama şimdi bir kibritte yanıyor!

— Karıcığım, bugünkü içtimaımızda, tasarruf haftasında yerli mallerimizden fındık, üzüm, incir kullanılmasına karar verdik..

— Aman kocacığım, yerli mamulâtımızdan Bursa ipeklilerini sakın unutmayınız!

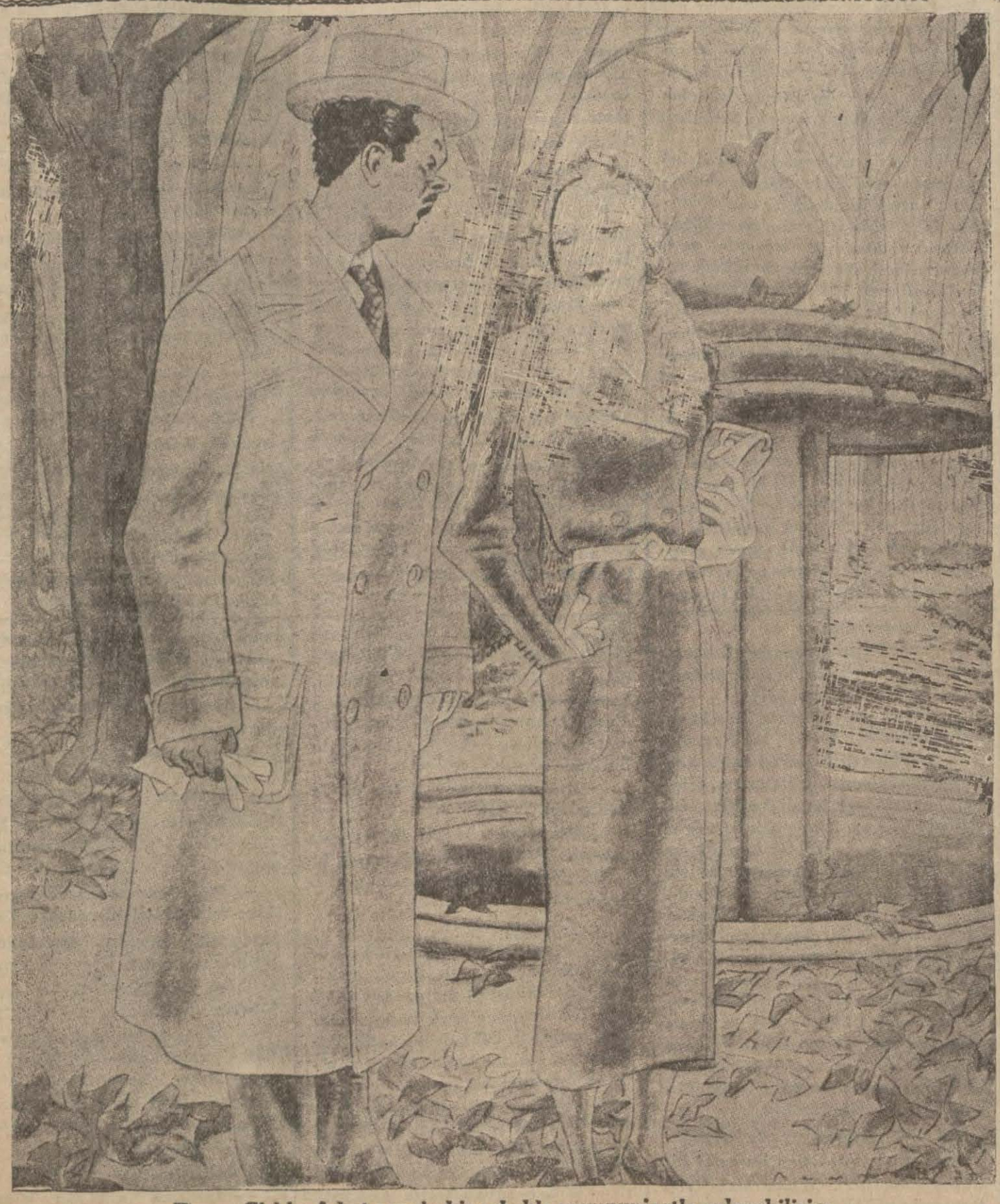

Kız — Çirkin, fakat zengin bir erkekle memnuniyetle evlenebilirim..

Erkek — Aman, benim ümidimi kırıyorsunuz..

Kız — Ay, siz zengin değil misiniz?

HİKÂYE

Tayyare safası

Sahne: Büyükdere hangarından kalkan bir yoclu tayyaresi..

Eşhas: Yasefaçi, Hüsmen Ağa, Meşhedi Cafer.

Yasefaçi — Ne o?.. Yürültü başladı. Galiba havalanıyoruz.. Ey arkadaşlar, cumleten hakkinizi hilâl iden!..

Hüsmen — Heeey.. Bakay mısın bana bezirgân?.. Ağzını hayra, göğsünü bayra aç ba!

Yasefaçi — Ay, ay, ay, ay...

Hüsmen — Abe ne olayırsın üyle?.. Sancısı tutumuş biygir gibi kıvranıyırsın ba!

Yasefaçi — Aman kaptan paşa hazretleri, yozunu seveyim, şaka etme.. Dur.. Dur.. Dur ben ineyim!

Hüsmen — Görmey misin be çıfıt, dörtnala gedeyiriz üskeklere duğru!

Meşhedi — İlle bu heçti, bizim İyranda teyyareler günneşe on mızrah boyu galana gadar yuhari çıkarlar!

Yasefaçi — Ne soyliyorsun be Haci baba?.. Orada insan sicaktan kebap olur!

Meşhedi — Yoh, ille bizim diyarın güneşi çok serindi!

Yasefaçi — Kah kah kah kah.. Hay çok yaşa be Meşeci Cafer Hazretleri.. O yuneş başka, bu yuneş başka mi?

Meşhedi — Yoh.. Ginem ikkisi de ayni günneşti.. Emma buradan oraya gedene gadar buzlu dağları, karlı sehraları aşanda soğurdu, daaa!..

KARGA

Endişe

Hizmetçi, telâşla odaya girer:

— Hanımefendi, hanımefendi..

— Ne var?

— Küçük hanım şoförle kaçmış..

— Şoförle mi kaçmış?.. Eyvahlar olsun, simdi beni gezmeğe kim götürecek!...

Fena

Doktorla ahbabı arasında:

— Hayrola doktor?.. Üzüntülü görünüyorsun..

— Sorma birader, bir hastam var da..

— Fena galiba?

— Çok fena, çok.. Üç aydır on

Kılıbık

Beyefendi ile hizmetçi arasında:

— Beyefendi, elektrikçi geldi, taksit istiyor..

— Vay canına.. Hanım sokağa çıktı, biliyorsun. Paralar onda..

— Peki, şimdi adama ne diyeyim?

— Beyefendi sokağa çıktı dersin!

Tercih

— Yahu, senin izdivaç mes'elen ne oldu?

— Sorma birader, geçenlerde nişanlımla konuşurken zengin bir amcam olduğunu söylemiştim..

— E...

— Esi, amcama varıp yengem oldu!

Cevap

Muallim, bir talebeyi ayağa kaldırıp sorar:

— Efendi, isminiz?

Arka sıradan bir başka çocuk cevap verir:

— Celâl..

Muallim sert sert bakar:

— Efendi, senin ismini sormadım..

Çocuk gülümser:

— Ben de kendi ismimi söylemedim ki!

— Kışlık odununu hangi cinsten tedarik ettin?

Meşhedi

Niçin şaşmıyormuş?

Temmuz ayındayız. Günlerden cuma. Bir kaç arkadaş Taksim bahçesinde varyete seyrediyoruz. Avrupa'dan yeni gelmiş bir cambaz kumpanyası cidden şaşılacak hünerler, hayret edilecek marifetler yapıyor. Bahçe, seyircilerin alkışlarından sarsılmakta... Yalnız, yanımızdaki masada oturan acayip sakallı, garip kıyafetli bir zat, bütün gösterilen oyunları müstehzi bir tebessümle süzüyor ve takdir ile alkışlıyanlara da dik dik bakıyor!

Nihayet, dayanamayıp bu masa komşuma sordum:

— Ne güzel marifetler yapıyorlar, değil mi bevfendi?

süzerk cevap verdi:

Sakallı zat, sürmeli gözlerini süzerek cevap verdi:

— Yoh.. Bunlar hüner değildi!

— Aman beyfendi ne söylüyorsunuz?.. Baksanız a, şu ip üstünde atılan taklalar, şu tel üstünde yapılan bisiklet yarısları az şey mi?.. Doğrusu biz bunlara şaşıyoruz..

— Men şaşmirem?

— Niçin şaşmıyorsunuz acaba?

— Sebebi vardı?

— Nedir?

— Özüm Meşhedi Caferem!..

Çekirge

Hakkı var

Bir haremağasına sordular:

— Erkekler mi güzeldir, kadınlar mı?

Şu cevabı verdi:

— Ben bitarafım, öyle şeylere karışmam!

Nükte

İki ahbap arasında:

— Gençliğimde bir doktor bana: (İçkiyi bırakmazsan aptal olursun) demişti..

— Vallahi birader adamcağızın sözünü dinlemediğine çok fe-

Meşhur Casuslar

Yazan: BERNDORFF — Türkçeye çeviren: ABİDİN DAVER

— 15 —

Dünyanın dört köşesinden gelmiş bir sürü macera-perest serserinin casusluk âlemindeki rolleri

Halk bulutları tayyare, yıldızları kabili sevk balon, bisiklet fenerlerini bomba zannediyor. Ahali arasında Stuttgart'taki telgraf ve telefon tellerinin kesildiği, köprülerin berhava edildiği, suların zehirlendiği ve düşman casuslarının idam olunduğu hakkında asılsız şayialar dolaşmaktadır. Vaziyet, hakikaten fenalaştığı takdirde ise, işlerin nasıl bir şekil alacağını tahmin etmek kabil değildir. Simdiye kadar, her hangi bir endişeye sebebiyet verecek en küçük bir hâdise olmadığı malûmdur. Halbuki memleket bir tımarhaneye döndü. Öyle mühim ve ciddî bir zamanda yaşıyoruz ki kahbe ve tembel olmıyan her ferdin sükûnetle vazife-sini yapması lâzımdır.

Polisler, soğukkanlılığınızı muhafaza ediniz. Mazide olduğu gibi şimdi de kadın değil erkek olunuz. Korkmayın, vazifenizi yapın, gözünüzü dört açın.»

Polis müdürü
Bittinger

Almanya'nın en çok okunan gazetelerinden biri olan Francfort gazetesi de 18 eylûl 1914 tarihli, yani harbin ilânından takriben bir buçuk ay sonraki bir nüshasında şu haberi veriyor:

«2 ağustos 1914 günü, Walbeck'te 80 Fransız zabiti yakalandı. Bunlar Alman üniforması giyerek 12 otomobille Alman hududunu geçmişlerdi.

Berlin'de bir çok casus tevkif edilmiştir. «Ihlamurlaraltı» caddesinde rahibe kıyafetine girmiş iki Rus casusu yakalanmıştır.»

Alman milletini bu kadar şiddetle sarsan bu haleti ruhiyeye sebebiyet veren şey, Alman erkânı harbiyesinin bir tedbirsizliği olmuştur. Çünkü, sulh zamanında, Almanya'da vuku bulan casusluk hâdiselerinin hakikî mahiyet ve tafsilâtı halktan, efkârı umumiyeden kemali itina ile saklanmak suretile yanlış bir usul takip edilmiştir. Böyle yapılmasının sebebi, düşman casuslarının memleket dahilinde muvaffakiyetle çalıştıkları meydana çıktığı takdirde, ordunun nüfuzunu kaybedeceği gibi bir vahimeye düşülmüş olmasıydı. Bu yüzden Almanya'da bu işlerle meşgul olan zabıta memurlarından ve askerlerden başka, kimse, casusların nasıl çalıştığını doğru olarak bilmiyordu. Herkes casuslara ve casusluğa kendi hayalhanesinde esrarengiz, korkunç, alelâcayıp, fevkalbeser bir şekil veriyordu. Harp ilân edilir edilmez kopan kıyametler, işte halkın bu bilgisizliğinden ileri gelmiş, erkânı harbiye de bunun cezasını çekmişti.

Filvaki, rahibe kıyafetine girmiş casus masalları en büyük gazetelerde bile yer bulurken halk, casusluğun asıl hakikî çalışma tarzı hakkında hiç bir şey bilmiyor ve bilmediği için de düşman casuslarına karşı yapılan mücadeleye makul ve faydalı bir şekilde iştirak edemiyordu.

Alman'lar birbirini casus diye tepelerken hakikî casuslar da, bu fırsattan istifade ederek rahat rahat işlerini görüyorlardı.

Bu arada, muharip memleketlerin hepsinde casusluk hatır ve hayale gelmiyen bir inkişafa mazhar olmakta idi. İlk günlerde bozulan istihbarat teşkilâtı yeniden teşkil edilmiş ve son derece genişletilmişti. Bitaraf memleketler, muharip devletlere mensup istihbarat zabitlerile dolmuştu. Oralarda eskiden mevcut bürolar büyütülmüş ve daha mükemmel bir hale konulmuştu. Kullanılan casusların adedi yüz misli artmıştı. Umumî harp esnasında casusluk şu şekli almıştı: Hesaba gelmiyecek kadar çok insan, bitaraf devletlerin hakikî veya sahte pasaportlarile Avrupa'da dolaşarak casusluk ediyorlardı. Bunların pek çoğu para kazanmak hırsile casus olmuşlardı. Garip ve kaba görünse bile bir hakikat olarak arzedelim ki muhtelif bitaraf memleketlerde, bilhassa Hollanda'da, alelâde istihbarat acentaları gibi casusluk bürları açılmıştı. Bu bürolarda askerî haberler satılıyordu. Havadisi alan milletin ehemmiyeti yoktu, hatta verilen havadisin de ehemmiyeti yoktu. Bu çeşit büroların ehemmiyet verdikleri yegâne şey, sattıkları yalan yanlış haberler için mümkün mertebe fazla para koparmaktı.

Muhtelif memleketlerden muhtelif istikametlere sayısız casus gönderildi. Bu suretle harpte casusluk, merkez bürlarının halletmek mecburiyetinde kaldıkları basit bir hesap mes'elesi şeklini aldı. Artık, rakamları elde tutarak hangi haberlerin doğru, hangilerinin yanlış olduğunu hesap etmekten başka bir şey kalmamıştı. Ondan sonra, casuslar vasıtasile öğrenilen düşman tedbirlerine ve hareketlerine karşı mukabil tedbirler ve hareketlere lüzum olup lomadığını, sadece sevkülceyş itibarile tayin etmek lâzım geliyordu. Artık en büyük meziyet, yanlış bir haberi doğrusundan, kıymetsiz bir haberi kıymetlisinden ayırmaktan ibaretti. İstihdam edilen veya kendi kendine arzı hizmet eden sürü sürü casusların çokluğundan dolayı tabiî bunların her birinin ne dereceye kadar emniyet ve itimada lâyık olduklarını bilmek imkânsızdı. Onun için, toptan alışveriş gibi «toptan casusluk» diyebileceğimiz herkese hizmet eden casusluktan başka, şüphesiz, bir de hususî ve şahsî casusluk vardı. İsterseniz buna da «perakende casusluk» diyebilirsiniz. Hususî ve şahsî casusluk demek gayet muktedir, itimada lâyık insanları casus olarak kullanmak demektir. Bunlar, en ziyade zabitan arasından seçilirdi. Bu nevi casuslar, istedikleri her şeyi öğrenmekte tamamen serbesttiler, yahut ta kendilerine gayet geniş direktifler ve salâhiyetler verilirdi.

Kısa bir müddet sonra görüldü ki hususî casusların elde ettikleri muvaffakiyetler çok büyüktü, kendileri emniyet ve itimada lâyık, vatanperver adamlardı, para için değil; vatana hizmet maksadile, yahut mesleklerinde terakki etmek gibi makbul bir hırsla çalışıyrlardı.

Dünyanın dört köşesinden gelmiş bir sürü maceraperest serseriler de, casusluk âleminde mühim bir rol oynadılar. Bunlar alelâde casusların kalabalığı arasında kendilerini ve ehemmiyetlerini gösterdiler. Çünkü ekseriyetle daha zeki insanlardı.

(*Mabadi var*)

Yarın

Matmazel Doktör'ün Büyük Harpteki maceraları başlıyor

Tayyare Cemiyeti heyeti umumiyesi

Celseyi açan Başvekil İsmet Pş. bir nutuk söyledi

(*Birinci sahifeden mabait*)

mek lâzımdır. Fen, sevk ve idare bu ihtimalleri kabul etmiştr. Kumanda altında sevkolunan tayyar kütlelerinin büyüklüğü gözümüzü dört açacak kadar ehemmiyetlidir.

400-500 tayyarelik kütlelerin manevrasına haves edilmektedir. Büyük millî kongrenin açılması tayyarecilik üzerinde son seneler zarfında vuku bulan büyük tarakkileri ve gelecek muharebelerde tayyarelerin vâsi mikyasta yapacağı işler hakkında hasıl olan fikir cereyanlarını mütalea etme kicin bir vesiledir. Hatta bazı nazariyelere göre gelecek muharebeler silâhların çok terakkisi sebebile kara ve deniz ordularının uzun müddet karşı karşıya müdafaa halinde kalmaları suretinde cereyan edecektir. Bu nazariyeye vüs'at veren taraftarları harbi umuminin senelerce siperler içinde karşı karşıya tevakkuf halinde geçmesini örnek göstermektedirler.

Bu sebeple milletler kara ve deniz ordularını karşı karsıya bırakıtıktan sonra hasım aleyhine kat'î neticeyi alabilmek için bütün hava ordularını toplayıp düşman memlekete saldıracaklardır. Eğer memleket iyi müdafaa edilmezse gönderilen tayyareler en müessir bir mukabele olarak karşı tarafın tayyareleri cevap vermezse tayyarelerin tahribatına karşı memleketler dayanamıyacak denilmektedir. Bu nazariyeye göre demek ki gelecek harplerin kat'î neticelerini milletler havada arıyacaklar ve tayyareler vasıtasile alacaklardır. Vakıa her yeni silâh çıktığı zaman bazı nazariyecilerin artık her şeyin esasından değiştiğini iddia etmeleri alıştığımız bir modadır. Bu mülâhaza ne kadar mübalâğalı olursa olsun gene tayyarelerin büyük bir faaliyeti de şudur: Tayyarelerin tesiratına karşı şehirlerin ve halkın müdafaası için de pek ziyade çalışılmaktadır. Artık muharebe ihtimalâtına karşı manevra ve talim yapmak silâh altında bulunan resmî orduların sanatları halinden çıkıyor. Muharebe halinde tayyare hücumuna karşı şehirler kendilerini nasıl müdafaa edecekler, yani mektep yaşında bulunan çocuk fabrikada çalışan amele, tarlasını süren rençper, memleketin muharebe halinde iken tayyare hücumuna uğrarsa kendi hayatını koruyarak işine nasıl devam edecek. Bu talim demektir. Tayyare teşkilâtımızdan gelecek faaliyetlerinde halkımızı tayyare hücumlarından korumak için lâzım gelen bilgi ile teçhiz etmesini beklediğimizi burada tekrar etmekte fayda mülâhaza ederim. Bu senenin içinde Avrupa'nın büyük şehirlerinin tayyare hücumlarına karşı talim ettiklerine şahit olduk. Demek ki biz de halkımızı bu talimlere alıştırmalıyız. Her vatandaş ansızın raslanacak bir tayyare hücumuna karşı alınacak tedbirleri bilecektir. Yangına karşı, gaza karşı ve tedbire karşı.

Arkadaşlarım, silâhları azaltmak için yapılan beynelmilel konferansta insaniyete endişe veren bütün ihtimalât konuşulmaktadır ve bütün ihtimalât göz önüne alınarak bir takım tedbirler aranmaktadır. Bu tedbirleri aramak ve bulmakta milletler azamî hüsnü niyet iddiasında geri kalmıyorlar. Amma bu iddialara sözümün başındanberi söylediğim büyük manevraları ve mütehiş ihtmalleri ve ağır neticeleri hesap ederek ona göre vesaiti artırmak ve terakki etmekte kimseyi bir gün alakoymamaktadır. Biz silâhları bırakma konferansının muvaffak olmasını candan özliyenlerdeniz. Hiç olmazsa bir çok tahribattan insaniyeti korumak mümkündür. Bütün bu intizarlardan müsbet ve amelî olarak ne kadar netice çıkarabileceğini tahmin etmek müşküdür. Büyük kongre bizim bütün anlayışımızda hakikî bir sulh siyaseti için kat'î azim sahibi olduğumuzu bilir. Ama daha bir çok zamanlarda haysiyetli ve haklı olarak yaşamak için elimizde kâfi vasıtalar bulundurmak lâzım geldiğini takdir buyuracaktır.

Arkadaşlar; milli kongreyi tayyare kongresini ve Tayyare Cemiyetini yani Türkiye'nin başlıca müesseselerinden biri addetmeliyiz. Millî tayyarecilik bizde millî ordu gibi doğrudan doğruya milletin alâkasile ve milletin doğrudan doğruya kendisinin tedarik etmesile meydana gelmiştir. Tayyare kongresi kendi raporunda yedinci seneye bastığını söyliyor. Bu yedi sene zarfında milletin kendi ianesinde tayyare için verdiği para 40 milyon liraya yakın gösteriliyor. Gerek vesait almakta ve gerek adam yetiştirmekte ve bilhassa tayyareciliği millete tanıtmakta ve sevdirmekte bu cemiyetin yaptığı hizmeti bugünkü nesil ve gelecek nesiller daima hürmetle yadedeceklerdir.

Arkadaşlarım; sözümün başındanberi arzettiğim misaller gözönüne alınınca, bir daha anlaşılacaktır ki kongrenin ve cemiyetin ehemmiyeti azalmamıştır, azalmıyacaktır, artmıştır ve artması lâzımdır

Tayyare ayni zamanda büyük medeniyet vasıtasıdır. Yalnız silâh vasıtası olarak değil asrın mütemadiyen tekâmül eden büyük münakale vasıtası olmakta Türk milletini tayyare ile yakından alâkadar etmek borcumuzdur. Türk milleti beynelmilel tayyarecilik fen ve san'atında tayayer sporunda ve seferinde kendi hissesini ve mevkiini göstermeğe borçludur.

Arkadaslar; milletin Tayyare Cemiyetine büyük alâkasının en kanaat verici delili her müessesesinin resmî ve hususî her teşekkülün varidatı bu son buhran senelerinde azaldığı halde Tayyare Cemiyetinin varidatı bininsbe en az azalmış olmasıdır. Devlet bütçesinde varidatın azaldığı nisbet Tayyare Cemiyeti varidatının buhrandan müteessir olduğu nisbeten fazladır. Demek ki halkımız her gün Tayyare Cemiyetinin ehemmiyetini anlamakta ne kadar müşkülât içinde olursa olsun bu cemiyetin varidatının eksilmemesine dikkat etmektedir.

Arkadaşlar; halkımızın görüşünde isabet vardır. Bu milletin tarihnde büyük safhalar olmustur. Aklı başında zannolunan tecrübeli, zannolunan diplomat ve devlet adamı zannolunan adamlar millî büyük kararlar mevzuu bahsolduğu zaman kâfi derecede isabet etmemişlerdir. Böyle günlerde bizim milletimiz kendi hissi selimile şuur ile mevzuu bahsolan büyük millet davalarının ana tedbirlerini isabetle bulmuştur. (Alkışlar)

Milletimizin anlayışındaki bu isabet tayyareye verdiğimiz büyük ehemmiyet onun gözünde diğer mes'eleler den daha mühim bir mes'ele şeklinde canlandırmaktadır. Bu anlayıştan ve bu histen gelecek senelerde de istifade etmeğ mecburuz. Milletlerin tayyarecilik faaliyetlerini ve bu mes'elede aldıkları tedbirleri her gün millete söylemeliyiz. İşte filân yerde böyle tayyare fabrikası yapılıyor. Filân yerde böyle tayyare hücumu düşünülüyor. Filân yerde böyle müdafaaya kalkışılıyor ve saire ve saire.. Vatandasın bunları sadece bilmesi bile tayyarecilikte nasıl çalısması lâzım geldiğini anlatmak için kâfi bir teşviktir.. Her tayyare kongresini açtığım zaman mes'eleye çok ehemiyet verdiğimiz hususî bir yehecanlar ifade etmeğe çalıştım. Kongrenin muhterem azası size açık olarak söylemeliyim ki, bu kongreyi açtığım zaman benim zihnimi işgal eden asıl nokta, yegâne nokta son senelerin tayyareciliğe verdiği ehemmiyeti milletimize iyice anlatmağa muvaffak olup olamıyacağımız endişesidir. Anladıklarımızı ve gördüklerimizi memleketin her köşesinde bizim anladığımız gibi anlatırsak Tayyare Cemiyetine yardım etmek için büyük bir tayyare filosu yapmak için milletimizin esirgemediği yardımı bir kaç kat daha arttırmak mümkün olacaktır.

Biz hepimiz milletimize söylemeğe mecburuz ki, tayyareciliğin gelecek harplerde ne suretle kullanılacağı ve milletlerin buna karşı nasıl müdafaa tertibatı alacakları ile bütün zihinler meşguldür. Şunu da söyliyeyim ki bu mevzuda fennin bütün mes'eleleri de tamamile hallolunmuş değildir. Aklı başında olan milletler Türk milleti de onlardan biridir ve onlar içinde söz sahibi olarak bulunmaktadır. Memleketlerin tayyare hücumuna karşı nasıl müdafaa edeceğini düşünmek ve gözlerini açarak mütemadiyen kendilerini taçhiz etmekle meşguldürler. Türk milleti bu cihansümul mesaiye lâkayt kalmamıştır. Ve lâkayt kalmamak onun yaşamak vazifesidir. Bütün bu mülâhazalar, kongrenin doğrudan doğruya ruznamede derpiş edilen mes'ellri çıkardıktan sonra memlekette tayyareciliği daima ilerletmek ve kuvvetlendirmek için alınacak tedbirleri sureti mahsusada düşüneceğini ümit ettirmektedir. Asıl yapacağımız her birimizin yapacağı beynelmilel tayyarecilik faaliyetini dikkatle takip ederek bu faaliyette geri kalmamağı millî bir mes'ele endise edilecek üzerinde titrenilecek bir mes'ele gibi millete mütemadiyen anlatmalı, vazife telâkki etmemizdir. Bütün muvaffakiyetimizin sırrı burada olacaktır. Bütün muvaffakiyetimiz her birimizin mes'eleyi takip etmemize ve anladığımız gibi millete söylememize bağlıdır. Halkı mütemadiyen aydınlatacak olursan millet Türkiye'nin emniyetle müdafaası ve hava münakalâtı için vasıtalar tedarik etmekte daha gayretle, daha kuvvetle çalışacaktır. Büyük kongreye muvaffakiyetler dlierim.

Tayyare Cemiyeti Türk milletine tayyare filosu teşkil eden başlıca muvaffakiyet membaıdır. Şüphemiz yoktur ki bu seneki yüksek toplanmamız gelecek yakın senelerin ve büyük muvaffakiyetleri için canlı bir heyecan kaynağı olacaktır. (Alkışlar).

Kongre reisliğine B. M. Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hz., kâtipliklere Haydar Rüştü ve Neş'et Halil Beyler seçilmiştir. Bundan sonra cemiyetin reisi Rize meb'usu Fuat Bey, umumî merkez heyetinin raporunu okumuştur. Raporda cemiyetin iki sene zarfındaki faaliyeti etrafile anlatılıyordu. Nizamnameye göre hesapları gözden geçirmek ve nizamnamede yapılacak değişikliklerle verilecek takrir ve teklifleri tetkik etmek üzere iki encümen ayrılmış ve cemiyetin hesap işlerinde ikinci kânun yerine haziran yıl başı olarak kabul edilmiştir. Kongre yarın 14 buçukta B. M. Meclisi salonunda müzakeratına devam edecektir.

Emniyet Emlâk Müessesesi

1 — Kredi üzerine inşaat,
2 — Alım ve satım,
3 — İcar,
4 — Emvali gayrimenkule idaresi,
5 — Rehin ve icar üzerine avans,
6 — Sigorta,

İşlerile iştigal etmek üzere «Emniyet Emlâk Müessesesi» namı altında mimarların ve sahibi salâhiyet zevatın iştirakile bir şirket tesis etmiştir Galata'da Mertebani sokağında Sigorta hanında 7 - 10 numaralarda teessüs eden şirket müsterilerine kolaylık olmak üzere her hafta gazetelerde, ayrı bir sütun halinde, muntazaanen ilânlar neşredecektir. Telefon numarası: Beyoğlu: 43450.

İst. 1 inci iflâs memurluğundan:

Kuledibi Yuvakil handa oturmakta ve Sultanhamam Hacoplu handa meşgul bulunmakta olan Jak İnzelberg iflâs etmiş ve iflâsı 26-11-932 tarihinde açılıp tasfiyenin adi şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan: 1 — Müflisten alacağı olanların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve istihkklarını ilândan bir ay içinde 1 inci iflâs dairesine gelerek kaydettirmeleri ve delillerini (senet ve defter hulâsaları ve saire) asıl veya musaddak suretlerini tevdi eylemeleri 2 — Hilâfına hareket cezaî mes'uliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlularının ayni müddet içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri. 3 — Müflisin mallarını ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulundıranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartile bunları ayni müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mazeretleri bulunmadıkça cezaî mes'uliyete uğrıyacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları. 4 — 5-12-932 tarihine musadif pazartesi günü saat 14 te alacaklıların ilk içtimaa gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcunu tekeffül eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu ilân olunur.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Tamamına iki bin beş yüz lira kıymet takdir edilen Edirnekapı'da kariyei Atikalipaşa mahallesinin Bahçıvanoğlu sokağında cedit 24 numaralı maabahçe haricen kârgir bir bap hanenin tamamı açık arttırmıya vazedilmiş olup 10 kânunuevvel 932 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 29 kânunuevvel 932 tarihine musadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırma ikincidir, birinci arttırmada beş yüz liraya talik çıkmıştır. Bu kere en çok arttıranın üzerinde bırakılacaktır. Arttırmıya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat akçesi alınır, müterakim vergi, belediye vakıf icaresi müşteriye aittir. 929 tarihli icra kanununun 119 uncu maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve husule faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır.

Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satıs bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

Alâkadarların işbu maddei kanuniye ahkâmına göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 931/456 dosya numarasile memuriyetimize müracaatleri ilân olunur.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan:

Müflis Sultanhamam'ında Çıngıroğlu hanında 2 numarada B. Lâski Efendinin hiç bir malı olmadığından icra ve iflâs kanununun 217 inci maddesi mucibince tasfiyenin tatiline karar verilmiş olduğundan 30 gün zarfında iflâsa müteallik muamelelerin tatbiki istenilerek masraf peşin verilmediği takdirde iflâsın kapatılacağı ilân olunur.

932 senesinin en güzel zabıta romanı : **61**

13 temmuz cinayeti

Yazan: S. S. VAN DİNE — Tercüme eden: ÖMER FEHMİ

Bilmem benim evde eczacılığı kimin yaptığı hakkındaki sualimi hatırlıyor musunuz? O sanki birinin ismini saklamak istiyormuş gibi müphem söyliyordu.

— Fakat siz bunların hepsini bildiğiniz halde...

— Ben bunların hepsini bilmiyordum, Hat... Ben yalnız doktorun mücrim olduğunu biliyordum. Onun Salveter'i mücrim göstermek istediğine kani değildim.

— Bunlardan bana ne? Ben «Blis mücrimdir» demekte haklı idim ya siz ona bakın!

— Hat, bu safahatın inkişaf etmesi lâzım geldiğine kani olmakla beraber gene sizden af talep ederim.

— Af... Af mı... Belki... Canım siz benim haklı olduğumu kabul etseniz e...

Hat'ın bakışı sesindeki şiddetin sahte olduğunu anlatıyordu. Bu sözleri söyliyen polis müfettişi bir yandan da Vans'ın elini sıkıyordu. Vans güldü. Tekrar iskemlesine oturdu:

— Bidayette plân basitti. Herkesin yanında Kil'e telefon etti. Kil'in erken geleceğini tahmin ediyordu, dedi.

Markam sordu:

— Demek o zaman katle karar vermişti?

— Yalnız katil değil, yapacağı işlerin hepsine karar vermişti. O muntazam bir plân dahilinde hareket ediyordu. Bu plân çok evvelden hazırlanmıştı. Kil öldükten sonra boynnbağı iğnesini yanına yokdu. Malî raporu da avcuna sıkıştırdı. Markam dikkat ediniz Salveter için de bunları yapabilmek imkânı mevcuttu. Sonra Blis Salveter'in sabahları kahvaltıdan sonra müzeye gitmek itiyadında bulunduğunu biliyordu. Randevu saatini buna göre tayin etmiş, herkesin Salveter ile amcasının müzede karşılaşmış olacaklarına ihtimal vermesini istemişti. Salveter'i Metropoliten Muzeum'a göndermesi de Kil'i öldürdüğü zaman onun ev dahilinde bulunduğunu istememesinden ileri geliyordu. Sonra Sakmet heykelini bizim gördüğümüz vaziyete koydu. Bundan maksadı heykeli bir tuzak zannetmemizdi. Nihayet kendisini afyonla uyutulmuş göstererek tasavvurlarını tamamladı.

Hat sordu:

— Sakmet'i tuzak şekline koymağa lüzum var mı idi?

— Vardı, Hat... Heykel öyle bir vaziyette duruyordu ki Salveter hâdise esnasında orada bulunmasa bile zan altına girebilecekti. Bundan başka Kil'in bir başkası tarafından katlolunabileceği düşüncesi her halde doktor lehine bir nokta idi. Doktor Kil'i kendi eli ile öldürebilecek iken tuzağa ne lüzum var, denecekti.

Hat tekrar atıldı:

— Tuzak için kullanılan kurşunkalem Salveter'in kullandığı kurşunkalemlerden değil mi idi?

— Hayır, aziz dostum. Blis kendi kalemlerinden birini kullanmıştı. Tehlikeli bir tuzak kuran adam kendi kurşunkalemini kullanmaz.. Şüphe altına sokmak istediği adamın kalemini kullanır. Ne demek istediğimi anlıyorsun, ya... Doktor kendi kalemini şüpheyi başka tarafa imale için koydu. Fakat tuzak beni aldatamadı. Heykel düşerken Kil'in başında kuvvetli bir iz bırakmamıştı. Hatırlıyorsunuz ya biz cesedi tam heykelin düştüğü yerde kolları uzanmış olarak bulmuştuk. Ben tecrübemi yaptığım zaman Kil'in heykel ile ölmüş olmasına ihtimal bulunmadığını anladım. Fakat o zaman sizin bunu hakikî bir tuzak zannetmenizi istediğim için ses çıkarmadım.

Hat elini alnına vurarak bağırdı:

— Pek doğru... Ben burasını hiç düşünememiştim. Mister Vans, sizi tamamile affediyorum.

— Hat, ben sizden hakikati gizlemek için mümkün olan her şeyi yaptım. Kil rafların muhteviyatını tetkik ederken arkasından havale edilen bir darbe ile öldürülmüştü. Sonra ceset bizim gördüğümüz vaziyete konmuştu. En nihayet Sakmet heykeli de hakikati örtmek için bir siper diye kullanılmıştı.

— Peki ya yerinden çıkan perde halkası?..

— Bu tuzağın nazari dikkati celbetmesi içindi. Biz onu görmesek bile Blis bizim nazari dikkatimizi celbedecekti.

— Parmak izleri?..

— Onlar heykelin üstünde kasten bırakılmışlardı. Doktorun kendi aleyhine imal ettiği delillerden biri... Fakat o ihtiyat olarak mukabil bir delile malikti. Sakmet heykelini düzeltmişti. Doktor kendi aleyhine olarak bıraktığı bütün delillere karşı mukabil birer delil de hazırlamıştı. Meselâ ayak izleri mes'elesini ele alalım. Bu izler zâhirde Blis'i itham ediyorlardı. Fakat ya mukabil delil?.. Blis o sabah terlik geymişti. Sonra tenis kunduralarından yalnız bir tanesini iş odasında bırakmıştı. Diğer kundura yatak odasında idi. Onun feykini müteakıp vereceği cevap şu olacakı: Birisi odasına girmiş, kunduralardan bir tekini alarak izleri yapmak üzere aşağı indirmişti.

Markam tasdik etti:

— Tamamen haklısın Vans... Zaten doktorun kahvesinde afyon bulunduktan sonra ben doğrusu bu kabil şeylerin olabilmesi ihtimalini düşünmüştüm.

— Ah hele o afyon! Doktorun lehine mükemmel bir delil... Kahvesinde afyon tortusu bulunduğu anlaşıldıktan sonra hangi hâkim onu mahkûm edebilirdi? O bir tuzağın kurbanı gibi telâkki olunacaktı.

— Afyonun bir başkası tarafından konması ihtimali yok mu?

— Hayır, doktorun dün sabahki vaziyeti afyon almış insanların hallerine müşabih bir taklitti. Hakiki değildi. Eksikleri vardı.

Hat itiraz etti:

— İyi ama ya afyon kokusu? Mes'eleyi iyice kavrıyamadım. Siz Hani'yi taharriye göndermişsiniz...

(*Mabadi var*)

Hali tasfiyede Türk Ticaret ve Sanayi

Bankası komiserliğinden:

Tasfiye halinde bulunan Türk Ticaret ve Sanayi Bankasında alcakları bulunanların alacaklarının kayıt ve tesbitine başlanmış olduğundan alacakların Kânunuevvel ayının beşinci günü akşamına kadar alacakları miktarını beyan ve ellerinde bulunan vesikaları ibraz ve ita etmek üzere eyyamı tatiliyeden maada her gün saat ondan on ikiye ve saat on altıdan on sekize kadar Bahçekapısı'nda Taşhanda beşinci katta mezkûr şirketin halen bulunduğu dairede komiserliğe müracaat etmeleri lâzımgeleceği ve bu müddet zarfında müracaatle alacaklarını kaydettirmiyenlerin konkurdato müzakeresine kabul edilmiyecekleri icra ve iflâs kanununun 292 inci maddesi hükmüne tevfikan ilân olunur.

İstanbul asliye mahkemesi birinci ticaret dairesinden:

Sidney ve Hassal kumpanyası avukatı Mehmet Emin Beyin İstanbul'da Tahtakale'de Balkapanı hanında 17, 19, 23 numaralarda mukim J. R. Şilmoviç Efendi aleyhine 501-11-1 İngiliz lirasının tahsili hakkında ikame ettiği davadan dolayı müddeaaleyh namına gönderilen davetiyenin mumaileyhin Paris'e gittiği şerhile mubaşir tarafından bilâtebliğ iade kılınmasına binaen mahkemece ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve emri muhakeme 21-1-933 tarihine musadif cumartesi günü saat 13,30 a talik olunmuştur. Mumaileyh J. R. Şilmoviç Efendi mezkûr gün ve saatte mahkemey gelmesi lüzumunu ve gelmediği veya bir vekil göndermediği takdirde hakkında muamelei giyabiye icra kılınacağını mübeyyin davetiye mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır. Tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet gazetelerle de ilân olunur.

Kadıköy sulh ikinci hukuk mahkemesinden:

Caferağa mahallesinin Şifa sokağında 13 numaralı hanede mukim iken vefat eden ve terekesine mahkemece vaziyet edilmiş olan jandarma kaymakamlığından mütekait Remzi Beyin eşyayı metrukesi 3-12-932 tarihine musadif cumartesi günü saat 10 dan itibaren açık arttırma suretile satılacağından talip olanların muayyen gün ve saatte mahalli mezkûrda hazır bulunmaları ilân olunur.

HAYAT ANSİKLOPEDİSİ

İkinci cildi bitmiştir

Şimdiye kadar Hayat Ansiklopedisini cüz halinde almıyanlar mücellet olarak birinci ve ikinci ciltleri alabilirler. Mücellet takımlarda renkli tablolar, fihrist ve Almanya'dan getirttiğimiz teşrih modeli vardır.

Mücellet bir takım 3,5 lira

CÜZLERİNİZİ CİLTLETİNİZ

Hayat Ansiklopedisi Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi Düyunuumumiye karşısında: İstanbul

Efendim,
Birinci ve ikinci ciltlerin mücellet birer takımı için namınıza posta ile 750 kuruş gönderilmiştir. Ciltleri, hususî kutu içinde taahhütlü olarak adresime göndermenizi rica eylerim.

İsim .....
Adres .....

Bu kuponu doldurup yukardaki adrese gönderiniz.

Cüzlerinizi hariçte ciltletmeyiniz. Müessesemize gönderip mücellet bir takımla değiştiriniz.
Renkli tabloları, teşrih modeli, fihristi de dahil olduğu halde teclit ücreti cüzlerini matbaamıza getiren abonelere 75, taşradan gönderenlere 100, cüzlerini matbaamıza getiren karilere 100, taşradan gönderenlere 125 kuruştur.

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi Cumhuriyet müesseseleri
İstanbul'da Düyunuumumiye karşısında

LİMANIMIZDAN HAREKET EDECEK VAPURLAR

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI
ERZURUM
vapuru 29 teşrinisani SALI
günü akşamı Sirkeci'den hareketle (Zonguldak, inebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rize' ye azimet ve avdette ayni iskelelerle Ünye'ye uğrıyarak avdet edecektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci Hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515

LLOYD TRIESTINO
FLOTTE RIUNITE LLOYD TRIESTINO-MARITTIMA ITALIANA-SITMAR

Limanımıza muvasalatı beklenen vapurlar

VESTA vapuru 29 T.sani salı (İtalya, Yunanistan ve Aleksandropolis) ten
DİANA vapuru 29 T.sani salı (Rusya, Romanya ve Bulgaristan) dan

Limanımızdan hareket edecek vapurlar

KAMPİDOGLİO vapuru 28 T. sani pazartesi saat 17 de (Pire, Napoli, Marsilya ve Cenova) ya
VESTA vapuru 29 T.sani salı (Burgaz, Varna, Köstence ve Odesa) ya.
DİANA vapuru 29 T.sani salı (Aleksandropolis, Kavala, Selânik, Volos, Pire, Patras, Brendizi, Venedik, Trieste, Fiume ve Trieste) ye.
Şimalî, Cenubî ve merkezî Amerika ile Avusturalya, Yeni Zeland ve Aksayı şark için doğru bilet verir. «İTALİA» vapur kumpanyasının lüks vapurlarile müttehit servis.
Her nevi tafsilât için Galata'da Merkez Rıhtım Hanında kâin (LIoyd Triestino) seracentasına. Telefon Beyoğlu: 771 ve 4878 veya Galatasaray'ında sabık Selânik bonmarşası binasındaki yazıhanelerine. Telefon 4:2490

SEYRİSEFAİN
Merzek acenta: Galata Köprübaşı B. 2362
Suhe A Sirkeci Mühürdar zade H. 2. 2744

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYE POSTASI
"İZMİR" 29 ikinciteşrin salı 11 de.

TRABZON POSTASI
"ANKARA" 30 ikinciteşrin çarşamba 18 de Galata rıhtımından.

İZMİR - MERSİN POSTASI
"MERSİN" 30 ikinciteşrin çarşamba 10 da idare rıhtımından kalkarlar.

TAVİL ZADE VAPURLARI
İZMİR POSTASI
SAADET
Her Pazartesi saat 17 de Sirkeci'den hareketle Gelibolu, Çanakkale ve izmir'e azimet ve Çanakkale'ye uğrıyarak avdet edecektir.
Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemiş'te Tavilzade Mustafa biraderler. Telefon: 22210

Mustafa Cemal vapurları
İzmir sür'at postası
BURSA
Vapuru 28 teşrinisani pazartesi
günü Galata Rıhtımından saat 15 te doğru İzmir'e hareketle salı günü İzmir'e muvasalât ve çarşamba günü İzmir'den hareketle perşembe günü İstanbul'a avdet edecektir.
Tafsilât için Galata Küçük Rıhtım Han 4 - 5 numaraya müracaat. Telefon: 40913

Zayi: 987 sicil numaralı ehliyetnamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.
Arabacı Hüseyin oğlu İsmail

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

Bu keşidede büyük ikramiye:
50.000 Liradır.

Piyango şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir. Fırsatı kaçırmayınız
iştirâk ediniz.

Zonguldak Vilâyeti Nafıa Başmühendisliğinden:

1 — Bedeli keşfi «18935» lira «43» kuruştan ibaret olan Safranbolu - Karabük yolunun 7 + 149 - 11 + 837 kilometreleri arasında 8 adet kârgir ve beton menfez ve köprü inşaatı nisan 933 ayı gayesinde ikmal edilmek üzere ve kapalı zarf usulü ile 15/11/932 tarihinden itibaren 14/12/932 tarihine kadar müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — Münakasaya iktidarı fennî ve itibarı malilerini isbat edenler kabul olunur. Bunun için münakasaya dahil olmak istiyenlerin:

A — Bedeli keşfin yüzde yedi buçuğu olan 1420 lira 15 kuruşu Vilâyet İdarei hususiyesi hesabına bankaya tevdi ettiklerine dair makbuz senedi veya millî bankalardan birinin teminat mektubunu yahut millî esham mukabili muhasebei hususiyeden alınacak ilmühaberi ibraz etmeleri lâzımdır.

B — Ticaret Odasına mukayyet olduklarına ve itibarı malilerine ait bir vesika göstermeleri icap eder.

C — Yetlerindeki ehliyeti fenniye vesikalarını yevmi ihaleden en az sekiz gün evvel Vilâyet Başmühendisliğine göstererek münakasaya dahil olabileceklerine dair ya bir ehliyeti fenniye vesikası ve yahut ellerindeki vesikanın zirine şerh verdirmeleri iktiza eder.

Bu üç şartı tamamen haiz olmıyanların münakasaya iştirakleri şayani kabul olmıyacağından teklifleri kabul edilmez.

3 — Münakasa evrakı keşfiye ve şeraiti mahsusasına tevfikan icra edilecektir.

4 — Talipler 661 numaralı münakasa ve ihale kanununun on altıncı maddesi mucibince ihzar edecekleri vesika ve teminatlarile yevmi ihale olan 14/12/932 tarihine musadif çarşamba günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümeninde bizzat veya musaddak vekilleri hazır bulunmaları icap eder.

5 — Evrakı keşfiye ve projeyi görmek veya daha fazla malûmat almak istiyenlerin Vilâyet Nafıa Başmühendisliğine ve münakasaya iki gün kala Daimî Encümen kalemine müracaatleri ilân olunur.

İnhisarlar İdaresi Umum Müdürlüğünden:

İdarenin Diyarbekir fabrikası için Dizel motöründe çalışmış tesviyecilik ve elektrikçilik bilir 100 lira maaşlı bir makiniste ihtiyaç olduğundan talip olanların 7/12/932 tarihine kadar imalât şubesine «Müskirat kısmı» müracaatleri.

Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı		
Haricî elbise	16	Takım	
Dahilî elbise	16	»	1
Kaput	49	Adet	
Şapka	68	»	
Fotin	68	Çift	2
Fildakos fanilâ	84	Adet	
» don	84	»	
Firenk gömleği	84	»	3
Çorap	136	Çift	
Mendil	136	Adet	

Berveçhi balâ on kalem üç parça eşya 20/12/932 tarihine müsadif salı günü saat on dörtte ayrı ayrı ihale edilmek üzere münakasai aleniyeye konulmuştur. Taliplerin şartnamelerini görmek üzere Ortaköy caddesinde kâin mektebe ve münakasaya iştirak edeceklerin Fındıklı'da Yüksek Mektepler muhasebeciliğine tevdi edecekleri teminatı muvakkate makbuzu veya banka mektubunu hamilen yevm ve saati mezkûrda mektepte müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatleri.

Kartal inhisarlar idaresinden:

Maltepe kariyesinin 929 mahsulünden 3585 kilo yaprak tütün açık arttırma ile 3/12/932 tarihinde satılacağından taliplerin Kartal'da inhisarlar idaresine mezkûr günde saat 14 te müracaatleri ilân olunur.

...

Çok ucuz Kuştüyü Çok ucuz

İstanbul'da Çakmakçılar'da Bali Zade Kuştüyü fabrikasında yastık, yorgan, şilte ve kuştüyü fiatlarında yüzde yirmi tenzilât vardır. Yılbaşına kadar kuştüyü kumaşları da bulunur. Tel. 23027

Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden:

1 – Mektebimiz leylî talebesinin ikinci taksit ücretlerinin tahsiline başlanmıştır. Bu muamele 1932 senesi 1 inci kânununun 10 uncu günü sonuna kadar devam edecektir.

Tayin olunan müddet içinde taksitini vermiyen talebenin leylî olarak tahsile devam etmelerine kanunen imkân olmadığından kayıtları nehariye tahvil olunacaktır.

2 – Devlet memuru çocuklarından olup ücretleri tenzilâta tâbi olan talebe: Babalarının memur olduklarını ve baremdeki derecelerini gösterir resmî vesika ibraz etmek mecburiyetindedirler.

3 – Taşradan gönderilecek ücretlere ait posta ve banka havalenamelerinde talebenin isminin ve mektep numarasının behemehal tasrih edilmesi ve bu paralar kanunen muayyen müddet içinde idaremize gelebilmek için şimdiden gönderilmesi lâzımdır.

Koyun sahiplerinin nazarı dikkatine

Fennin, kimyanın en son ihtirai olan ve hayvanatı % 100 ölüm tehlikesinden, kelebek hastalığından kurtaran

"DİSTOL„ ilâcını

Bütün çiftlik sahiplerine ehemmiyetle tavsiye ederiz.

Kimyada en ileri giden, Almanya, Fransa, İngiltere, Amerika gibi mütemeddin memleketler DİSTOL ilâcını Macaristan'dan memleketlerine ithal ederler.

Yapılan fazla sarfiyat hasebile fabrika; fiatını %50 tenzile muvaffak olmuştur. Her ecza deposu ve eczanede bulunur.

Umumî deposu: İstanbul Reji han No. 2 - 3, Telgraf adresi: MEDICAMENT - İSTANBUL

Bu sene kış çok olacak **NE YAPACAĞIZ?** Diyedüşünmeyiniz.

Hemen FESHANE Fabrikası **BATTANİYE** lerinden bir tane alınız.

SATIŞ YERİ:

YERLİ MALLAR PAZARI

İstanbul Bahçekapı, Beyoğlu İstiklâl caddesi

HASAN KUVVET ŞURUBU

Zafı umumi, kansızlık, romatizma, damar, sıraca, kemik, sinir, verem, ademi iktidar hastalıklarında tesiratı şifaiyesi mücerreptir.

Cildiye ve zührevîye hastalıkları mütehassısı
Dr. ÇİPRUT
Beyoğlu, Asmalımescit Atlas han 2 inci kat. Tel. 43353

Belsoğukluğu ve frengiye yakalanmamak için ***PROTEJİN*** kullanınız. Her eczanede bulunur

Kimyaker
Dr. CEVAT TAHSİN
İdrar, kan, kazurat, meni ve sairenin tahlillerini yapar. Divanyolu, Biçki Yurdu altında. Tel. 23334

MISIR İŞ LİMİTED

Sermayesi: 100,000 Türk Lirası

Merkezi: ANKARA - Şubesi İSKENDERİYE

TÜRKİYE İŞ BANKASI tarafından tesis edilmiştir.

İthalât, İhracat, komisyon ve emanet isleri yapmaktadır

ISKENDERİYE de satılmak üzere emaneten mal gönderenler, hesabımıza, TÜRKİYE İŞ BANKASI şubelerinden avans alabilirler.

En iyi fiatla, en az masraf ve komisyonla emin bir surette iş görmek istiyenlerin MISIR İŞ LİMİTED'i tercih etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.

Telgraf adresi: MISIRIŞ - İskenderiye

Bahçekapı'da

ERTUĞRUL

Mağazasında kazara vaki olan yangında ISLANMIŞ OLAN MALLARIN yok pahasına

KAT'Î SATIŞI

on beş günde ikmali icap eden bu son fırsattan istifade etmelerini muhterem müşterilerimize tavsiye ederiz

MÜHİM

Mükemmel Türkçe daktilo ve biraz fransızca ve muhasebeyi bilir bir genç kıza ihtiyaç vardır.

Galata'da Perşembe pazar Aslan Han 6 ıncı kat 5 No. ya müracaat.

BÜYÜK FIRSAT

Paris'in meşhur "GAVEAU„ markalı küçük kuyruklu bir piyano Taksim'de Zambak sokağında 6 numarada B. Cadella nezdinde satılmaktadır.

Dr. İhsan Sami
İSTAFİLOKOK AŞISI
stafilokoklardan mütevellit (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cilt hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır. Divanyolu No. 189

Dr. A. KUTİEL

Karaköy börekçi fırını sırasında 34

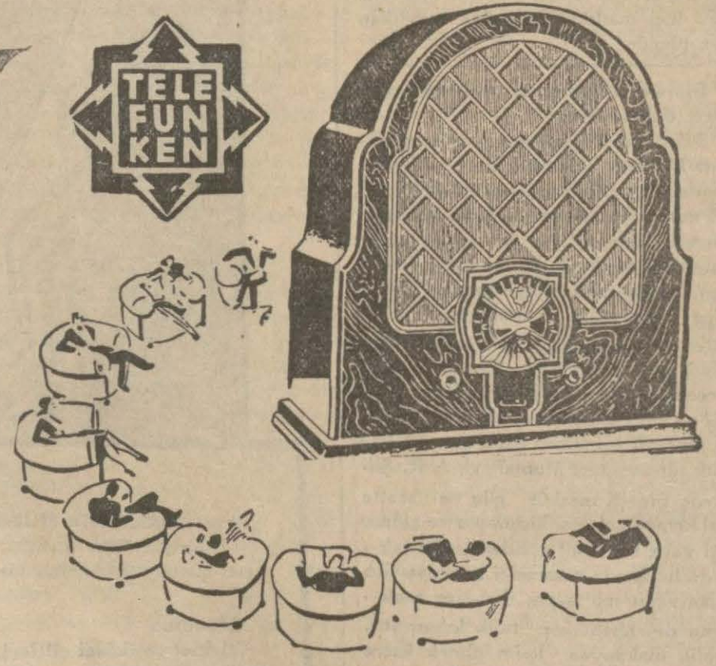

Her kes gibi siz de

bütün Avrupanın her akşamki musiki neşriyatını muntazam takip etmek ve kolaylıkla dinlemek isterseniz mutlaka Otomatik ıskala ile mücehhez TELEFUNKEN 340 modelini tercih etmelisiniz. Icabında antensiz işleyebilen bu ahize sedayı aynen iadedeki sedakatle temayüz etmektedir.

Oparlörü aynı mahfaza içinde ve ya ayrı olan Telefunken 340 ahizesini evinizde tecrübeye hazırız.

TELEFUNKEN

BOURLA BİRADERLER ve Şsi ve SATİE MAĞAZALARI

PARA SAHİPLERİNE

Bankalar ne veriyor? 1 ilâ 3 faiz

İŞ YURDU

9 ilâ 15 faiz ve kumusyon temin eder. Emlâk mukabili kiymetli han ve mağazalar, apartımanlar mukabili vereceğiniz para cebinizde demektir. Bahçekapı Anadolu Han. No. 26-27 Tel. 23968

EMLÂK SAHİPLERİNİN NAZARİ DİKKATİNE

En müsait şeraitle ve mükemmel bir usûl dairesinde emlâk sahiplerinin mülklerini idare etmek, ikrazat işlerile meşgul olmak, bilûmum gayrımenkullerin alım ve satım, ikraz ve istikraz, icar ve isticar muamelâtına tavassut etmek maksadile Galata'da Ünyon Hanında

JERANS

TÜRK LİMİTET ŞİRKETİ

Namı altında ve 50,000 T. Lirası sermaye ile bir şirket teşkil etmiş olduğumuzu muhterem halkın ve emlâk sahiplerinin nazari dikkatine arzeyleriz.

Esas nizamnamesi Hükûmeti Cumhuriyemiz tarafından tasdik ve tescil edilen ve şehrimizde mevcut bir çok muteber müessesat ile pek yakından münasebettar olan şirketimizin şimdiye kadar memleketimizde mülklerin idaresi ve buna mümasil muamelâtta hissedilmekte olan boşluğu telâfi edeceği aşikârdır.

Emrü idaresi maruf ve tecrübekâr zevatın yeddi ihtimamına tevdi edilen şirketimize emlâk sahiplerinin kemali emniyet ve itimat ile mülklerinin idaresini havale edecekleri şüphesizdir. Bu hususta daha fazla izahat almak üzere, Galata'da Ünyon Hanındaki müdiriyetimize müracaat edilmesi rica olunur.

Telefon: 43358

JERANS TÜRK LİMİTET ŞİRKETİ

Fatih sulh 3 üncü hukuk hâkimliğinden:

Hırkaişerif Akşemsettin mahallesi Keçeciler caddesinde 95 numaralı hanede mukim iken vefat eden kitapçı Mustafa Efendiye ait Beyazıt'ta Kitapçılar çarşısında 7 numaralı dükkânda pek kıymetli bir çok kitaplar müzayede ile satılacaktır. Talip olanların 30-11-932 saat 10 da mahalli mezkûrda bulunmaları ilân olunur.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

İstanbul Gümrük Kimyahanesi havagazı tesisatı noksanlarını pazarlıkla acele yaptıracağız. Talip olanlar 1/12/932 perşembe günü saat on dörtte Başmüdürlükteki komisyona müracaatleri.

İstanbul Ticaret müdürlüğünden:

İstanbul Balıkçılar Cemiyetinin

İdare heyeti intihabı İstanbul Balıkpazarı'nda Yeni Handa cemiyet merkezinde 5-12-932 pazartesi günü saat 10 dan 15 e kadar yapılacağı alâkadarana ilân olunur.

Üsküdar icra dairesinden:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet beygirin 30-11-932 tarihine musadif çarşamba günü saat 11-12 ye kadar Galata Perşembepazarı'nda yük arabacıların durduğu mahalde açık arttırma suretile satılacağından talip olanların mahallinde hazır bulundurulacak memura müracaatleri ilân olunur.

Üsküdar icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet Kırım ineği 4-12-932 tarihine musadif pazar günü saat 10 da Üsküdar'da Atpazarı'nda açık arttırma suretile satılacağından talip olanların yevmi mezkûrda mahallinde hazır bulunacak memura müracaat eylemeleri ilân olunur.

Sahip ve Başmuharriri Yunus Nadi
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: Kemal Salih

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi - İstanbul

İSTANBUL ve TRAKYA

ŞEKER FABRİKALARI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Alpullu şeker fabrikasının istanbul depolarından kristal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlarla her istiyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36 kuruş 30 para

çuvalda küp, kilosu 38 1/2 kuruş

Sandıkta küp, kilosu 39 1/2 kuruş.

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi muk bilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirir.

Adres: istanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf han, 4 üncü kat. Telgraf adresi: istanbul Şeker - Telefon 24470 - 79

BİRDENBİRE BAYILANLARA NEVROL

Derhal hayat bahşeder emsalsiz bir sinir ilâcıdır. Evlerinizde mutlâka bulundurunuz.

İzmir İhracat Gümrüğü Müdürlüğünden

Müdiriyetimiz ketebesinden Hafız Hulûsi Ef. ye verilen mezuniyet 22/8/932 tarihinde hitam bulduğu halde vazifesine gelmediği ve ikametgâhı bilinmediğinden kendisine tebligat yapılmadığı cihetle 3 gün zarfında vazifesine gelmediği takdirde müstafa addedileceğini tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.